

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Éves 600 F, félévre 2, negyedévre 1 F.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 F

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 30. szám.

Julius hó 24

A római látogatás

A magyarság, amelyet a trianoni gyász és nyomorúság jegyében eltelt közel két évtized ezernyi megpróbáltatása sem foszthatott meg a jövőbe vetett hitétől, élni-akarástól és ami a legfontosabb: az ősi erényektől, — megújuló reménységgel tekint a közeljövő eseményei elé. Olaszország ugyanis, amely akkor, amikor a legsötétebb fellegek tornyosultak a magyar égen, elsőnek nyújtotta barátai kezét a megcsontított ország felé,

határai közt ünnepli Magyarország európai hírű miniszterelnökét, vitéz Imrédy Bélát és kitűnő külügyminiszterét, Kánya Kálmánt.

Mussolininek, Olaszország miniszterelnökének és Ciano gróf külügyminiszternek Imrédy miniszterelnökkel és Kánya Kálmán külügyminiszterrel folyó tanácskozásai abba az időszakba esnek, amikor az egész világ elismeréssel állapítja meg, hogy a Róma—Berlin tengely diadalmasan állta ki a legutóbbi hónapok súlyos teherpróbáját, beigazolvva azt, hogy a két nagyhatalom barátsága Euró-

pa békéjének legfőbb biztosítéka. Magyarország, amely mindkét nagyhatalom őszinte és szoros barátságával büszkélkedhet,

nemcsak földrajzi és történelmi adottsága alapján kapcsolódik bele szervesen ebbe a nagyhatalmi együttesbe,

hanem ezenkívül a célkitűzés, valamint a világpolitikai események egyformán magas szempontból való megítélésének közössége is odafüzi Magyarországot Olaszországhoz és a Német Birodalomhoz.

Minden magyar ember hálás szeretettel tekint Olaszország nagyevű vezető államférfiai felé, akik — a magyar ügy ellenségeinek minden ezzel ellenkező híresztelését a legélenkebben megcáfolva — ismételten bebizonyították, hogy

Olaszország a végleges győzelemig híven kitart a nagy és nekünk annyira szent célkitűzés mellett,

amelyet Mussolini hat esztendővel ezelőtt így fejezett ki:

„Giustizia per l'Ungheria!...”

fascista párt előkelőségeinek élén, a fejedelmi diszbe öltöztetett pályaudvaron.

A fogadtatási ünnepség lezajlása után Olaszország magyar vendégei a diszszázad, éljenző magyar cserkészek és az ujjongó sokaság sorfala között szállásaikra hajtottak. Imrédy Béla miniszterelnököt és feleségét, valamint Kánya Kálmán külügyminisztert Ciano gróf külügyminiszter személyesen kísérte el a számukra fenntartott palotába.

Röviddel ezután a vendégek autókban a királyi palotába hajtottak, ahol

beírták nevüket az uralkodói látogatókönyvbe, megtekintették és megkoszorúzták a királysírokat, majd hatalmas koszorút helyeztek a Névtelen Katona emlékművére. A fascista hősök kápolnájában tett kegyeletes látogatás után a miniszterelnök és a külügyminiszter Ciano gróf olasz külügyminiszternél tettek látogatást, majd a magyar követségen rendezett villásreggelin vettek részt.

A délutáni órákban Imrédy Béla miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter két óras megbeszélést folytatott Mussolini miniszterelnökkel.

A miniszterelnök felesége ezelatt látogatást tett az olasz szociális intézményeknél.

A Duce pohárköszöntője

A római látogatás legkiemelkedőbb eseménye a magyar államférfiak tiszteletére rendezett diszlakoma volt. Imrédy Béla miniszterelnök feleségét Mussolini vezette a káprázatosan megterített asztalhoz, míg Imrédy Béla Ciano gróf feleségét kísérte asztalhoz. A virágokkal pazarul díszített asztalok körül ott ült Olaszország közéletének színe-java. Vacora közben a zenekar felváltva magyar és olasz dalokat adott elő.

Ünnepélyes, szinte történelmi jelentőségű pillanat volt, amikor Mussolini miniszterelnök felállott, hogy elmondja felköszöntőjét. A Duce rendkívül meleg és közvetlen hangon mondta el beszédét, amelyben elsősorban nagy szeretettel emlékezett meg a kormányzó két év előtti olaszországi látogatásáról, majd leszegelte, hogy

Olaszország és Magyarország barátsága a szokásos szertartásos formákon felül biztos és mély viszonzásra talált a két nép lelkében és egysége-

sen kiforrott akaratában

és a két nép a lefolyt évtized alatt egységesen és szilárdan állott egymás mellett. Megállapította a Duce, hogy a két ország barátságának alapja többrendbeli politikai és gazdasági érdek mellett a béke és igazság magasabbrendű eszménye felé való törekvés. Olaszország és Magyarország együttműködési politikája nem zárt, nem irányul mások ellen, hanem nyitott mindazok számára, akik a rend és ujjaépítés célját tűzték ki maguk elé. Ebben a politikában értekenesen működik közre a Róma—Berlin tengelyt irányító elgondolás és békeakarat, valamint a Jugoszláviával való egyetértés.

A Duce poharát a magyar nemzet boldogulására és felvirágzására, a kormányzó egészségére, valamint a miniszterelnök és felesége személyes boldogságára emelte.

A Duce beszédének utolsó részét a vendégek felállva hallgatták végig, miközben a zenekar a Himnuszt játszotta.

A magyar államférfiak fogadtatása

Vitéz Imrédy Béla dr. miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter július 17-én reggel gyorsvonattal Rómába utazott, hogy az olasz kormánytól hivatalos látogatást tegyen. A miniszterelnököt utjára elkísérte felesége, továbbá Vinci gróf olasz követ és felesége, valamint a miniszterelnökség és a külügyminisztérium több főtitkárja.

A magyar államférfiakat a budapesti pályaudvaron ünnepélyesen bucsúztatták; az ünnepségen megjelent előkelőségek sorában megjelentek a kormányznak Budapesten tartózkodó tagjai is. Ott voltak a pályaudvaron az olasz követség tagjai, képviseltette magát a német és a jugoszláv követség is.

Budapesttől a határig az állomásokon hatalmas tömegekben vonult fel a magyarság, hogy lelkes tüntetéssel kifejezze egyrészt a magyarság sorsát intéző miniszterelnökkel és külügyminiszterrel szemben érzett ragaszkodó szeretetét, másrészt az ország hatalmas barátjával, Olaszországgal szembeni hagyományos nagyrabecsülését.

A jugoszláv határállomáson felszállt a vonatra Bakácz-Bessenyei György belgrádi magyar követ, majd az olasz határon Villani báró olaszországi magyar követ. Itt kell megemlítenünk azt, hogy a

jugoszláviai újságok a legnagyobb melegséggel emlékeztek meg a magyar miniszterelnök és külügyminiszter utazásáról abból az alkalomból, hogy a magyar államférfiak az ország területén keresztülutaztak.

Postumiában, az olasz határállomáson a magyar himnusz hangjai mellett diszszázad fogadta a vonatot és az országos és helyi előkelőségek egész sora jelent meg az ünnepies fogadtatáson. A magyar államférfiak innen különvonattal folytatták utjukat. Triestben este megismétlődött az ünnepelés. A különvonat hétfőn, 18-án reggel 8 óra 55 perckor robbogott be a római pályaudvarra, ahol Mussolini olasz miniszterelnök és Ciano gróf külügyminiszter fogadta a magyar kormányelnököt és külügyminisztert a kormány tagjai és a

Imrédy Béla miniszterelnök olasznyelvű válasza

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök csodálatosan tökéletes olasz beszédben válaszolt a Duce szavaira. Megköszönte az olasz miniszterelnöknek az egész magyar nemzetre megtisztelő szavait és örömmel állapította meg, hogy a két országot egybefűző jóbarátság szálai nehéz és válságos időkben kiállották a tűzpróbát. Hangoztatta a miniszterelnök, hogy a magyarság őszinte csodálattal

adózik a Duce teremtő szellemének, amely az országot a hatalom és dicsőség legmagasabb polcára emelte. Megállapította Imrédy Béla, hogy

római utja és a megbeszélések valóban a béke és igazság magasabb szempontjait szolgálják.

Kifejezte ezután azt a reményét,

hogy az Olaszországgal régi idők óta fennálló szoros kapcsolatok, valamint az a hagyományos és őszinte barátság, amely politikai, gazdasági és kulturális téren Magyarország és a Német Birodalom között fennáll, a **tartós és igazságos béke megteremtésére irányuló törekvéseket sikerre fogja vinni és Európa békés fejlődését szilárdabb alapokra fogja helyezni.**

A miniszterelnök poharát a ba-

A Falu-Gazdaszövetség gazdalfjainak tisztelgése a miniszterelnök előtt

A római látogatás második napjának programja nagyon érdekes és változatos volt. **Imrédy Béla** miniszterelnök és felesége előkelő olasz kísérettel ezen a napon megtekintette a fascista uralom legragyogóbb alkotásait: a kiszáritott pontusi mocsarak helyén létesült Littoria-tartományt. A tartomány első városának, Littoriának alapkövét 1932 június 30-án tették le és egy esztendő múlva már résztvett a Duce az első gabonatermes cséplési ünnepségén. Sorra épültek a városok, amelyek ma már virágzó állomásai az olasz kultúrának és gazdasági életnek.

A miniszterelnök littorai látogatása magasztos élményt jelentett a **Falu-Gazdaszövetség** Olaszországban időző csereifjai számára. Alkalmuk nyílt ugyanígy arra, hogy

a hadviseltek székházának dísztermében tisztelgessenek a magyar miniszterelnök és felesége előtt.

Imrédy Béla miniszterelnök hosszasan elbeszélgetett a fiukkal, kérdészködött, hogy ki Magyarország melyik részéből került Itáliába és melegen érdeklődött a fiuk olaszországi

rati olasz nemzet jólétére, az olasz császár és király, valamint családja egészségére és a Duce személyes boldogságára emelte.

A magyar miniszterelnök zoroasáit ugyancsak állva hallgatta végig az előkelő társaság, a zenekar pedig az olasz és a fascista himnuszot játszotta. Asztalbontás után hosszas és szívélyes hangú beszélgetés indult az előkelőségek között. Éjjel után egy óra felé hagyták el az utolsó vendégek a Palazzo Veneziaát.

tapasztalatai felől.

A tartomány többi városait, **Saubaudit, Agro Pontinót és Aprilit** is megtekintette ezután a miniszterelnök és kísérete, aki nagy elismeréssel és csodálkoddal látta, hogy a hajdan terméketlen területen most lüktető életű városok és tizenegy mintaszertűren épített és berendezkedett falu él és dolgozik.

A délutáni órákban a hatalmas arányú **Forlani** tüdőbeteggyógyító intézetet látogatta meg a miniszterelnök, majd a Duce másik nagy alkotását, a **Mussolini Forumot** tekintette meg a miniszterelnök **Kánya Kálmán** külügyminiszter és a kíséret tagjainak társaságában, majd a tengerészhadapródok festői látványt nyújtó gyakorlatának megszervezése után vacsora következett, este pedig a magyar vendégek résztvettek a Caracalla-termékben tiszteltükre rendezett Aida-operaelőadáson. Az előadás **Mussolini** felkérésére **Gigli**, a világhírű énekes is szerepelt. Az előadás alatt és után a közönség tomboló lelkesedéssel ünnepelte a Duce társaságában lévő magyar államférfiakat.

Pápai áldás a magyar nemzetnek

A római látogatás utolsó napján, július 20-án **Imrédy Béla** miniszterelnököt és feleségét, valamint **Kánya Kálmán** külügyminisztert és kíséretüket a Szentatya fogadta.

A reggeli órákban a pápai udvartartás gépkocsijai jelentek meg a magyar államférfiak szállását szolgáló palota előtt. A miniszterelnök, neje és a külügyminiszter kíséretükkel először a Vatikánba hajtottak, ahol **Pacelli** bíboros államtitkár fogadta először és átnyújtotta a miniszterelnöknek a **Pius-rend** nagykeresztjét, **Imrédy Bélának** a **Pro Ecclesia et Pontifice-rend** keresztjét, **Kánya Kálmán** külügyminiszternek pedig a **Pius-rend nagykeresztjét**. **Pacelli** államtitkár a kísérő személyiségeknek is átnyújtotta a részükre adományozott magas kitüntetések.

A félóránál hosszabb ideig tartó kihallgatás után a miniszterelnök és kísérete megtekintette a Szent Péter székesegyházat, majd az autósor Castellandolfóba robotott.

A Szentatya először **tízperces** magánkihallgatáson fogadta **Imrédy Béla** miniszterelnököt, majd a kíséret tagjai is eléje vonultak. Ezután a pápa francia nyelven néhány közvetlen szót intézett a magyar vendégekhez, hangsúlyozva, hogy személyük-

ben az „egész kedves magyar nemzet” üdvözlő nagy szeretettel, majd áldását adta az egész magyar nemzetre,

„a nagyokra és kicsinyekre, a gazdagokra és szegényekre egyaránt, de főként, amint azt mindig mondani szoktuk, a szegényekre, akik erre az áldásra jobban rászorulnak”.

A pápai kihallgatás végével a miniszterelnök és kísérete megtekintette a gandolfói csillagászati intézetet, majd a palota előtti terven felvonult magyar cserkészcsapata előtt lépett el a miniszterelnök az olasz közönség lelkes ünnepése közben.

A délután folyamán a magyar vendégek megtekintették a római **egyetem** városát és különféle intézményeit, majd pedig a **Dopolaró** kiállítását. Később **Imrédy Béla** miniszterelnök olasz miniszterek látogatását fogadta.

A római napok ünnepségeinek sorát a **Ciano** gróf által a vendégek tisztelőre a Tiszti Kaszinóban adott vacsora rakasztotta be.

Az estély után **Kánya Kálmán** külügyminiszter ünnepélyes bucsuztatás közben visszaindult Budapestre; a miniszterelnök és felesége másfél napot, magánemberekként még Olaszországban töltöttek.

A hivatalos jelentés

A Rómában folytatott tárgyalások eredményeiről az alábbi hivatalos jelentés számol be:

„**Imrédy miniszterelnök** és **Kánya külügyminiszter** olaszországi hivatalos látogatásuk alatt a Duceval és **Ciano** gróf külügyminiszterrel **hosszas megbeszéléseket** folytattak

abban a szívélyes szellemben, amely a két ország kapcsolatát jellemzi.

E megbeszélések során részletekre menően vizsgálat tárgyává tettek az Olaszország és Magyarország közötti, valamint a más országokkal való kapcsolatok különböző szempontjait, különösképpen a Dunamedencére vonatkozókat, és megál-

lapitást nyert a két kormány tökéletes felfogásbeli azonosága.

Olaszország és Magyarország képviselői egyetértettek annak újbóli megerősítésében, hogy a római jegyzőkönyvek, amennyiben azok a két országot érintik, mind politikai, mind gazdasági tekintetben teljes mértékben érvényben maradtak. A béke és az igazság célkitűzései, amelyek Olaszországnak és Magyarországnak politikáját, összhangban a róma—berlini tengely irányány céljaival, áthatják, előfeltételei a nemzetközi téren való szélesebbkörű hatékony együttműködésnek, amely nyitva áll mindazok részére, akik a

rend és a béke művét őszintén kívánják szolgálni.”

Az olasz sajtó a legnagyobb lelkesedéssel emlékezik meg a magyar államférfiak látogatásáról, hangsúlyozva az olasz-magyar barátság bensőséges voltát és annak különös jelentőségét. Ugyancsak nagy rokonszenvvel ír a látogatás eseményeiről a **németországi sajtó** is. A **francia és angol lapok**, bár azok érdeklődésének homlokterében természetesen az angol király párisi látogatása áll, ugyancsak nagy jelentőséget tulajdonítanak az olaszországi eseményeknek.

A Somlóvidék örök emléket állított Szt. Istvánnak

A Somlóvidék tudvalóvően amellett, hogy a nemzeti vagyonnak nagy értéket képviselő részét alkotja, — hiszen borát a tokajival emlegetik egykorban — a legrégibb lakottságok egyike. Irások feljegyzések tanúsítják, hogy a Somlóhegy Somlószőlős felőli részén már 1093-ban vár állott, amelynek romjai még ma is, megiepió épiségek megvannak. A hajdan az Árpádok, majd a legelőkelőbb főurak birtokában volt területnek most az Erdődy grófok a birtokosai.

Az évszázados történelmi emlékekben gazdag Somlóvidék kulturális és gazdasági érdekeinek feltárása és megismertetése érdekében különösen az utóbbi években indult egyre több sikert felmutató akció, amelynek élén

Schandl Károly dr., a kerület országgyűlési képviselője áll, akinek kezdeményezésére megalakult a „Somló nagybizottság”, amely gazdag programja első pontjával tette meg, hogy a Somló csucsán kilátót emel.

Ezen a helyen már régtől fogva állt egy fából összetakolt, kezdetleges kilátó, ez azonban semmiképpen sem

felelt meg rendeltetésének és nem illett a pazar szépségű helyre.

A gyönyörű célkitűzés, hála a bizottság munkásságának, különösen **Nováky Lajos** devecseri plébános fáradozásának, már meg is valósult és a kilátót a Somlóvidék történelmi multjára is és arra is tekintettel, hogy az emlékmű éppen Szent István halála 900. évfordulójának évében kerül átadásra, „**Szent István-kilátó**”-nak nevezik el.

Az országgrázoló ünnepség keretében július 31-én történt avatóünnepségen

résztvesz **József** királyi herceg, **Telesi Pál** gróf vallás- és közoktatásiügyi miniszter, **Zadravetz István** ny. tábori püspök és a magyar közelet sok előkelősége, **Schandl Károly**val, a Somlóvidék magasztos Szent István ünnepsége gondolatának felvetőjével az élen.

A Somlóvidék nagy ünnepségére, értesülésünk szerint az ország minden részéből **filléres vonatok** is indulnak, hogy a történelmi mult vidék Szent István ünneplésében — amint az kívánatos — az egész ország résztvehessen.

Az angol királyi pár párisi látogatása

A nagy világesemények történetében szinte páratlan, hogy két olyan rendkívül fontosságú látogatás esett egy időre, mint a magyar államférfiak Rómában és az angol királyi pár Párisban. Európának mind a két tengelye egy időben mozdult meg, s indította el a kontinens és vele együtt a legnagyobb valószínűség szerint a világ sorsát is.

Tizenháromezer postagalamb és **százegegy ágyulövés** üdvözölte a francia partra szálló angol királyi párt. Páris utcain sok százezer ember éljengett. Az Eiffel torony ormán **nyolcvan méteres angol lobogó** lengett. A francia művészet és lelkesedés páratlan fényvel vette körül az uralkodópárt.

A diszlakomán **Lebrun** elnök hangoztatta a közös akaratot, amelyet a két ország rokonrúzése támogat. VI. György király pedig azt, hogy nemzetközi megegyezések után megtalálják a világ békéjét fenyegető problémák s a gazdasági nehézségek megoldását.

A diplomáciai tárgyalások a látogatás időtartama alatt ugyanolyan lázas ütemben folytak, akárcsak Rómában és minden időszerű kérdésre kiterjedtek. Köztük elsősorban a **mindinkább kényesebbé váló cseh kérdésre**, amelyben Anglia továbbra is a közvetítő szerepét óhajtja betölteni. Az angol királyi pár látogatása keretét az ünnepségek sorozata egészítette ki.

Hitler üzenete

Hitler német vezér és kancellár bizalmas szárnysegédjét, **Wiedemann** kapitányt Londonba küldte **Halfax** külügyminiszterhez, aki még párisi útja előtt fogadta Hitler megbízottját. **Hitler** üzenetében biztosította az angol külügyminisztert, hogy a **leg-összintebben kívánja a két ország közti viszony javulását**, amely nem volna lehetetlen, mert nincsenek az angol és német népet elválasztó alapvető ellentétek. **Csehszlovákia** tekintetében **Hitler** azt a biztosítékot küldte, hogy a **szudétánmet kérdés békés megoldását kívánja**. **Lord Halifax** azt felelte, hogy köszönettel fogadja az üzenetet. **Különös örömmel üdvözli azt a kijelentést, hogy nincs alapvető ellentét a két nép között.** Az európai béke megszilárdítására irányuló német lépés igen jó hatást keltett diplomáciai körökben.

Sulyos szerencsétlenség a pécsi szénbányában

Az **Első Dunagőzhajózási Társaság** pécsbányatelepi Szécsenyi-aknájában július 20-án délelőtt 11 óra tájban a negyedik mélyszinten a 25. számú telephelyen **sajtólégtöltés** történt. A munkások kimenekültek, azonban **két bányász menekülés közben a gázkitörés következtében felkavart szénportól megfulladt.** A sajtólégtöltés mintegy 1500 métermássa szénat dobott ki és a bányavájatokat mintegy 60 méter hosszúságban bedöntötte.

A szerencsétlenség alkalmával **Schneider** Adolf vajúró és **Horváth** Béla segédvajúró vesztette életét. **Skoda** Ferenc, **Hammer** Henrik, **Keszler** István, **Tóth** István és **Misén** Antal bányászok sulyosabb mérgezést szenvedtek, három bányász könnyebb mérgezést kapott.

Mussolini távirata Szekeres Lászlóhoz

A Falu-Gazdaszövetség olasz—magyar gazdasági csereakciójának magyar résztvevőit, akik Szekeres László h. igazgató vezetésével érkeztek Rómába, Mussolini olasz miniszterelnök, Ciano gróf külügyminiszter útján táviratilag üdvözölte. A távirat, amelyet Ciano gróf Szekeres Lászlóhoz intézett, a következőképpen hangzik:

„A Duce igen nagy örömmel vette szívélyes táviratukat és azt visszonoza ugy Önnek, mint a Falu-Gazdaszövetség gazdaságiainak igaz szívvel jövő köszönetét és üdvözlését fejezi ki. Ciano.”

Gazdaijaink, mint ismeretes, több hónapot töltöttek Olaszországban, ahol a kijelölt birtokok tanulmányozták az ottani mezőgazdasági életet, kertgazdálkodást, szőlőszet, gyümölcsstermelést, piacra való előkészítést és a szövetkezeti berendezéseket. Mussolini ezzel a ténykedésével is újabb tanujelét adta nemzetünk iránti régi barátságának és szeretetének, de annak is, hogy igen nagy fontosságot tulajdonít — amint távirata is igazolja — a két nemzet között fennálló gazdasági csereakciónak, amely hivatva van a magyar-olasz gazdasági és baráti kapcsolatainkat még jobban kimélyíteni és a jövő gazdasági együttműködését egymással

megismertetni. Itt említjük meg, hogy az olasz gazdasági napokban érkeznek Magyarországra.

Az Olaszországban tartózkodó magyar gazdaságiakhoz!

Több oldalról azzal a kérelemmel fordultak hozzám, hogy a birtokok vezetőségétől részükre kerékpárt kérjek. Ennek a kívánságnak eleget teszek. Megkerestem a birtokok vezetőségét, hogy a szükséges kerékpárokat rendelkezésre bocsássák. Ez alkalommal nyomtatékosan hangsúlyozom azt, hogy nagyon vigyázzatok a kerékpárral való közlekedésre, mert Olaszországban mindenütt jobbfelé van a menetirány. Az országutakon igen sűrű az autóforgalom és nagy gyorsasággal haladnak, tehát a legnagyobb óvatossággal közlekedjétek kerékpárral az országutakon, nehogy valami szerencsétlenség történjen. Mindenkinek lelkére kötöm, hogy ezt a figyelemztetést állandán szem előtt tartsa. Akik a Duceval együtt csépeltek, írják meg annak lefolyását, hogy a Vasárnap-ban és a fővárosi lapokban közreadhassuk. E havi jelentésteget is várom. Szeretettel köszönt mindnyájukat atyai jóakarótok

Szekeres László.

Gyermekkel törlesztendő kölcsön

A magyarság ügyeit intéző illetékes tényezők, elsősorban a magyar kormány növekvő aggodalommal állapították meg, hogy a magyarság élet-elejét rohamosan csökkentik a népbetegségek és a betegségekkel szembeni ellenállóerő hanyatlása mellett a szaporodás visszaesése. Évtizedek óta az egyke — és így egyes vidékeken már egyszívű faj — apasztja a magyarság számát.

Ezek a szomorú tapasztalatok arra készítik a kormányt, hogy a népjólét fokozását célzó szociális intézkedései ütemét a lehetőség határain belül meggyorsítsa, de egyidejűleg elősegítse az ifjúság számára a családalapítást és így emelje a házasságkötések és keresztelők számát.

A kormány mellett a társadalom is kiveszi részét e nemzetmentő munkából. Életre keltette az Egészségpolitikai Társaság, — az EPOL-t — melynek egyetlen célkitűzése az, hogy a magyarság egészségének megjavítása érdekében tegyen javaslatokat és intézkedéseket.

Az EPOL legutóbbi intézőbizottsági ülésén Antal Lajos dr., a társaság

elnöke, számolt be a nagyrahívott intézmény legutóbbi intézkedéseiről. Különösen nagy eredményeket vár az EPOL a most létesített Népsszaporodási Alaptól, amelyből 35 évesnél nem idősebb, szegénysorsú, örökölhető betegségben nem szenvedő házasságúak 400—400 pengő, kamatmentes kölcsönt kaphatnak.

A kölcsön tíz esztendőre szól, de a házasságból születő minden egyes gyermek keresztlevelének bemutatásával 100 pengőt törlesztettnek tekintenek.

Ha tehát a házasságból tíz év alatt négy gyermek születik, akkor a kölcsönből semmit sem kell visszafizetni.

Az intézőbizottság nagy tetszéssel fogadta az egészen újszerű és a magyar viszonyoknak mindenben megfelelő elgondolás ismertetését, majd elhatározta, hogy Budapest székesfővárosához és a nagyobb törvényhatóságokhoz felterjesztést intéz, hogy a törvényhatóságok és városok vállalják el a területükön születő 3-ik és 4-ik gyermek keresztállítását és minden ilyen gyermek után 10—20 pengő családi pótlékot folyósítsanak.

mas rendőrkordon szorította vissza, hogy a győztes gépmadár leszállhasson s vezetőit a hozzátartozóik s a hatóságok kiküldöttjei fogadhassák.

Hughes, aki személyesen vette gépét, utolsóként szállt ki. Nagyon fáradtnak látszott, ami nem is csoda, hiszen saját bevallása szerint

a föld körülrepülése közben alig négy órát pihent.

Az első, ami utón mohón kapott, a cigaretta volt. Az uton ugyanis nem dohányozhattak.

Lindbergh megérkezése óta nem láttak Newyork utcáin olyan mámoros örömet, mint amilyennel a hatalmas világáros népe Hughes és társait fogadta.

Az eseménnyel az egész világ sajtója hasábkon át foglalkozik s a sportteljesítmény kiemelése mellett azt is hangoztatják, hogy a szerzett tapasztalatoknak rendkívüli katonai jelentőségük is van. Ami valószínű is. Az angol katonai aviatika éppen most rendezkedett be olyan rendszerű repülőgépek beállítására, mint amilyenlennel Howard Hughes alig három nap alatt repülte körül a világot. Anglia egyelőre 200 darabot rendelt. Később, a szükség szerint, valószínűen többet.

Érdekes megemlíteni, hogy Hughes földköri utja 300.000 dollárba került. Ebből a gép ára 20.000 dollár

Ócska géppel az Óceán fölött

Közvetlen Hughes repülése után másik teljesítmény híre is bejárta a világsajtót.

Douglas Corrigan amerikai repülő nyolcéves elavult gépén néhány nappal ezelőtt Los Angelesből Newyorkba repült. A newyorki repülőterparancsnoksága megtiltotta neki, hogy az

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály hangszertelepen. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

életveszélyes gépen az utat visszafelé is megtegye. Erre a vakmerő és elszánt pilóta, hogy megmutassa, mit tud az ő gépe,

megszökött a repülőtérről és átrepülte az Atlanti-Océánt.

Leszállt az ir parton. Utját nem olyan gyorsan tette meg, mint Hughes, de sokkal olcsóbban. Egy tengeri mérföld Hughesnek 90 pengőjébe került, Corriganak 16 fillérjébe. A hatóságok most nem tudják, mit csinálnak a „bolond gép” tulajdonosával.

mert sem utlevelé, sem nemzetközi okmányai nincsenek.

Nagyszerű teljesítményei azonban előreláthatólag mentesítik a büntetés alól. Egyelőre ünneplik őt is.

Megoldódik-e a kocseri néma család titka?

A Kocsér község melletti Demeter tanyán élt Demeter Gábor 16 holdas kisbirtokos a feleségével, 25 éves Piroska nevű leányával és 21 éves József nevű fiával. Kitűnő földjük volt, hét szarvasmarhájuk, lovaik, teli sertéslovak és rengeteg aprójószág. A szorgalmas család gondosan művelte földjét és hasznosította gazdaságát, amíg a múlt nyáron be nem következett

az a rejtélyes lelki kórság, amely a szerencsétlen család tagjait teljesen hatalmába kerítette.

A Demeter család elmaradt a faluból, nem vitte terményeit a piacra, nem kereste fel Nagykőröst sem. Amikor a rokonok meglátogatták őket, megdöbbentő állapotot találtak a tanyán. A konyhában áldogálva találták a Demeter családot rongyosra, lesoványodva. Karjukat egymásba öltötték, fejüket lehorgasztották, valamennyien zokogtak és nem néztek senki szemébe.

Hiába faggatták őket, senkinek sem feleltek, pedig több jelből látszott, hogy megértik a kérdéseket.

A hatóság emberei s a lelkesek mindent elkövettek, hogy megmentésük

a pusztulásra ítélt család, amely teljesen gondozatlanul hagyta gazdaságát. Zárt intézetbe nem szállíthaták őket, mert nem voltak ön- és közveszélyes elmebetegek, hiszen senkiben sem tettek kárt.

Csak amikor a gazdaság kezdett tönkremenni, léphetett közbe a hatóság. A szerencsétlen család ideiglenes gyámot kapott Ádám Imre gazdálkodó személyében, aki Demeter Gáborné testvéröccse.

Ez a derék gazda kezelte a gazdaságot. Learatta a termést és felfrisíttette az állatállományt.

A Demeter család állapota azonban sehogysem változott, vagy javult. Végül is a törvényes gyám kérésére a hatóság elrendelte, hogy

Demeteréket Budapestre hozták a Benedek-klinikára, ahol majd megállapítják rejtélyes betegségük okát.

A betegeket felhozták, s a klinikán át is vették őket. A felvételnél is zokogtak és hallgattak. Az orvosok véleménye szerint esetük olyan különös megnyilvánulása a lelkibetegségeknek, hogy hasonlóra nem emlékeznek. Mindenesetre egyik faja annak a lelki bajnak, amelyet magyarul a lélek kettéhasadásának szokás nevezni.

Meghalt

a román anyakirályné

Mária román anyakirályné július 18-án a sinajai Pelishor-kastélyban meghalt.

Mária anyakirályné már évek óta betegeskedett. Legutóbb olasz- és németországi szanatóriumban gyógykezeltették. Miután állapotában egyre rosszabbodás állott be, azt az óhaját fejezte ki, hogy Romániában akar meghalni. Az anyakirálynét kívánságához képest hazaszállították. Halála előtt egy nappal érkezett Sinajába.

Halálós ágyánál ott volt Károly király, Mihály trónörökös és Erzsébet hercegnő. A kormány legközelebb tagja Miron Cristea pátriárcha vezetésével szintén Sinajában tartózkodott. Mária anyakirályné halála alkalmából nemzeti gyászot rendelt el.

Mária román anyakirályné 1875-

ben született. Alfréd Sachsen-Coburg és Götha hercegnék leánya volt, akit Angliában mint Edinburg herceget ismertek. Egészen fiatal korában V. György angol király állítólag megkérte a kezét, de Mária hercegnő ezt a házassági ajánlatot nem fogadta el, hanem két évvel később, 1893-ban Ferdinánd román trónörököshez ment feleségül. Mária királyné férjének uralkodása alatt, sőt már korábban is, erősen érdeklődött a politika iránt. Ferdinánd király halála után, a kis-korú Mihály, jelenlegi trónörökös uralkodása idején, mint a régens-tanács tagja, rendkívül élénk politikai tevékenységet fejtett ki. II. Károly király trónralépése után visszavonult a politikától és betegségei figyelemreméltó tevékenységet fejtett ki, amelynek során megírta saját, Európáért nagy feltűnést keltett életrajzát is. Eletének utolsó esztendejét már súlyos betegen töltötte el.

Hughes világrekorddal repülte körül a földet

A százezrekre menő tömeg, amely a Newyork melletti repülőtéren Hughes várta, egetverő örömriváltságban tört ki, amikor a világot járt repülőgép lassu köröket írva, ugyanott ereszkedett le, ahonnan alig négy nappal előbb felrepült.

Közben körülrepülte a földet olyan rekorddal, amely minden eddigit megdöntött:

3 nap, 19 óra, 17 perc, 30 másodperc alatt!

A mindent elsöprő tömeget hatalmas

A Futura mindenütt felvásárolja a felkinált buzátételeket

A buzaértékesítéssel kapcsolatban a földművelésügyi minisztérium felhívja a gazdákat figyelmét arra, hogy a kormány intencióinak megfelelően a Futura bizományosai útján az ország egész területén felkinált buzátételeket felvásárolja. A buza átvételi ára a nyugati határállomásokon, valamint a dunai, továbbá Szolnoktól délre a tiszai rakodóállomásokon métermázsánként 20 pengő 75 fillér. Ez az ár 15 tonnás vasuti kocsihoz, illetve uszályba, eladó költségére berakva, 80 kg-os fajsúlyu, legfeljebb 2 százalékos idegen keveréket tartalmazó szokványminőségű buzára értendő.

A Futura csak annyival csökkentheti a fenti árat, amennyit az illető helyről a hozzá legjobban fekvő nyugati határállomás vagy hajókirakodó állomásig való fuvar költség kitesz. Tekintet nélkül a feladóállomás földrész fekvésére, a buzaár a feladóállomáson métermázsánként 19 pengő 25 fillérnél alacsonyabb nem lehet.

Nemesített buzavetőmagot kaphatnak a gazdák

A földművelésügyi minisztérium a buzavetőmag-akció keretében a nemesítő, valamint szaporító gazdaságokból az arra hivatott kísérleti állomások vizsgálata szerint megfelelőnek talált körülbelül 600 vagon buzavetőmag kiosztását tervezi. Az akcióban való részvételi szándékot nagy gazdaságoknak közvetlenül a Növénytermelési Hivatalnál (földművelésügyi minisztérium),

kistermelőknél pedig az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőknél kell bejelenteni legkésőbb augusztus 5-ig.

Az akció keretében a vetőmag felárát és a vasuti szállítási fuvarköltséget a földművelésügyi kormány magára vállalja, az igénylő gazda pedig a buzának a budapesti tőzsdei középárát tartozik megfizetni. Szaporító gazdaságok közelében lakó igénylők

esetében is kaphatnak 10 százalékkal több szokványbuza beszerzésére elengedhető vetőmagot.

Ha a vetőmagot nem kell vasuton szállítani, kistermelőknél a földművelésügyi kormány még a tőzsdei árból is megtérít mm-ként egy pengőt.

Minden vármegyében vannak szaporító gazdaságok s így az igénylő kistermelők nagyrésze élvezheti ezt a kedvezményt. Kistermelőknél össze kell állaniok (község, gazdakör) és az igénylést együttesen kell bejelenteniük, mert a kistételekben való kiutalás nehézségekre ütközik.

A buzavetőmag-akcióra vonatkozó minden ügyben érdeklődők forduljanak közvetlenül a vármegyei gazdasági felügyelőhöz, illetve a járási gazdasági felügyelőhöz.

Mezőgazdaságunk érdekes számadatai

Országunk mezőgazdasági viszonyainak megismerését rendkívül mértékben elősegítik azok a kiadványok, amelyek az 1935. évi agrárstatistikai felvétel anyagát dolgozzák fel és eddig már öt kötetben nyilvánosságra is kerültek. Az első négy kötetet, amelyek a birtokviszonyokkal, a gazdaságok élő és holt felszerelésével foglalkoztak, már annakidején ismertettük. Az új kötet is anynyi érdekes adatot tartalmaz, hogy azok a legnagyobb érdeklődésre tarthatnak számot.

Megtudjuk belőle, hogy az ország 16 millió kat. holdnyi területéből 2,8 millió holdat mivelnek haszonbérletben. A kötet beszámol arról, hogy az országban összesen 4123 kat. holdon van öntözött, vagyis bolgár rendszerű kert s ebből 3889 kat. hold termel elsősorban eladás céljára. Paiskó-laink kiterjedése 3663 kat. hold s ebből a kereskedelmi jellegűeké 2307 kat. hold.

Nagyon figyelemreméltóak azok az adatok, amelyek a szőlők megoszlását mutatják. Ezek szerint a hegyoldalon fekvő szőlők 111.000 holdat, a könnyű homoktalajon telepített szőlők pedig 175.000 holdat foglalnak el, míg az egyéb — főleg síkvidéki, kötött talajú — szőlők területe 48.000 hold

A direkttermő szőlők kiterjedése 37.000 hold, vagyis több, mint az összes szőlők 10%-a;

az azért érdekes adat, mert tudjuk, hogy az új hegyközéi törvény a direkttermő szőlők fokozatos kiirtását rendelte el. A direkttermő szőlők

főleg kötött talajon vannak — az itteni szőlőknek egynegyede ilyen — míg immunis homokon elenyésző mértékben (2,5%) fordulnak elő.

A rétekre vonatkozó adatokból megtudhatjuk, hogy jöminőségű szénát terem 581.000 hold rét, de nem sokkal kisebb a savanyu szénát termő, nedves rétek területe is (522.000 hold). Legelőből 300.000 hold van hegyoldalon, 240.000 hold homokon és 370.000 hold sziken. Ezen a 900.000 holdnyi legelőterületen 1,1 millió szarvasmarha, 80.000 ló, 2,3 millió sertés és 1,5 millió juh keresi sovány táplálékát.

Tógazdaságaink vízzel borított területe 18.198 hold. Az összes gazdaságok beépített területe 48.317 holdat, az udvarok és szerűkertek pedig 167.000 holdat foglalnak el.

Rendkívül lesújtóak azok a számok, amelyek földjeink trágyázásáról szólnak.

Ezekből kitűnik, hogy 1934-ben összesen 2,3 millió kat. hold terület kapott trágyát; még pedig a szántóknak egynegyed része, a szőlőknek egyhatede, a kerteknek egynegyede, a rétekek egytized része. Mindössze 58.000 hold kapott istállótrágyán kívül műtrágyát is, 182.000 hold pedig csak műtrágyát.

Beszámol ez a kötet arról is, hogy az országban 646.000 szekér és 43.200 személykocsi van és azok céljára összesen 314.000 kettős lófogát, 96.000 egyes lófogát, 53.000 kettes, 15.000 negyes ökrifogát és 83.000 tehénfogát áll rendelkezésre; ezeken kívül

az összeírás még 168 teherautót és 706 személyautót talált a mezőgazdaság szolgálatában.

Érdekesek a hízalásról és biztosításról szóló adatok is. Ezek szerint 1934-ben 69.755 szarvasmarhát, 1,9 millió darab sertést és 63.000 darab juhot hizaltak; ezek közül házilag levágtak 1,169.000 darab sertést. Ami a biztosítást illeti.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara új jelentése

Az Országos Mezőgazdasági Kamara legújabb helyzetjelentése szerint az aratási munkák rendben folynak és a mezőgazdasági munkások foglalkoztatottsága jó.

A férfimunkások napszámára általában 2 pengő körül mozog, a 2 pengőn aluli férfinapszámár aránylag ritka, viszont nehezebb munkánál, különösen kaszálásnál és aratásnál — ott, ahol a munkások nem rész fejében szegődtek el — 3—4 pengős napszámra is gyakran fizetnek. Az ország északi megyéinek egyes községeiből érkeztek olyan értelemű jelentések, hogy a munkások megfelelő munkaadalmak híján vannak; az ország többi vidékein, különösen pedig a dunántúli megyékben helyenként munkahiány miatt vannak panaszok.

A terményértékesítés tekintetében eddig fennakadás nem volt.

Az új termés értékesítésére vonatkozó nyilatkozatok a gazdák körében bizalmat és megnyugvást keltenek.

Az állattenyésztés tekintetében a helyzet sokkal kedvezőlenebb. Az intervenció vásárlások már folynak, de eredményük még nem kielégítő s különösen a külföldre szánt hízó állatok értékesítése ütközik rendkívül nehézségekbe.

535.000 gazdaságban volt tűzkárelleni biztosítás, vagyis körülbelül minden harmadik gazdaság biztosította magát tűzkár esetére.

Jégkár-biztosítást csak 44.000 gazdaságban talált a statisztika, míg állatbiztosítás csak 15.000 esetben fordult elő.

A száj- és körömfájás terjedése az értékesítési gondok növekedéséhez szintén hozzájárul, azonban a betegség lefolyása aránylag enyhé és számottevő elhullás nem fordult elő.

A gyümölcsstermelő vidékeket súlyosan érinti a korai gyümölcsök elmaradása, amiket tudvalevően a tavaszi fagyok pusztítottak el. A gazdák itt nehézségekkel küzdenek a pénzbevételek elmaradása miatt. A szőlőkben a munkálatok folynak, a szőlőtők közepes termést ígérnek, de nagyon sok a panasz a peronoszpora és szőlőilonca pusztítása miatt.

Mint minden évben, most is ebben az időszakban a legnagyobb a gazdák pénztelensége és a legtöbb a hitelek hiánya miatt panasz.

A Magyar Nemzeti Bank alapszabálymódosítása nagyon jó hatást kellett,

a gazdák ebben a mezőgazdasági hitelét feltámasztására irányuló első lépést látják a hatása elé nagy várakozással néznek. A termésértékesítést megelőző pénztelenség idejében az adók fizetése is vonatott, bár mindennél tapasztalható az a törekvés, hogy a hátralékok sem a köztartozások, sem az egyéb kölcsönzolgáltatások tekintetében ne növekedjenek.

Darányi Ignác-emlékművet emeltek Tihanyban

Julius 17-én, vasárnap délután, kegyeletos ünnepségek keretében leplezték le Tihanyban Darányi Ignác emlékművét. A tihanyi moľoval szemben, a kikötő felügyelőségének épülete mellett emelkedik a termékből faragott 12—15 méter magas emlékmű, amelynek alapzatáról Darányi Ignác ércbeöntött vonásai tekintenek a Balatonra. Az emlékművet Tóth Gyula szobrászművész készítette s azzal a Balatoni Szövetség akarta leróni hálját az egykori nagynevű földmívelésügyi miniszter és a Balaton barátja iránt.

Az ünnepségen a megjelent előkelőségek között a család részéről ott voltak Darányi Kálmán volt miniszterelnök és felesége, Darányi Béla, a Futura vezérigazgatója, Darányi Gyula egyetemi tanár. Egymásután érkeztek még Hónan Bálint és felesége, Teleki Pál gróf kultuszminiszter, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Karafiáth Jenő főpolgármester, Teleki Béla gróf, Zala vármegye főispánja. Vagy László báró földmívelésügyi államtitkár és felesége, Dani Balázs altábornagy, Vojnich Sándor felsőházi tag és még sokan, akiket emlék füze Darányi Ignácéhoz és barátság a ma élő Darányiakhoz. Pár perccel az ünnepség megkezdése előtt megérkezett József királyi herceg és Augustus királyi hercegné.

A zenekar eljátszotta a Hiszekegyet, utána Páldy Róbert alkalmi szavazata, majd a katolikus egyházi kar éneke következett. Az emlékeszedet Strommer Viktorin dr. tihanyi apát mondotta. Az emléktáblát Tihany község bírája vette át, azután a koszorúkat helyezték el az emlékművön.

A sertéspestis elleni oltás szabályozása Pestmegyében

A földmívelésügyi miniszter a sertéspestis által évről-évre okozott károkat csökkentés céljából elrendelte, hogy Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye községeiben a sertéseket az 1938. évben sertéspestis ellen szimultán módon be kell oltani, ha a községben a sertéspestist hatóságilag megállapították.

Azok a községek, amelyekre a rendelet vonatkozik, a következők: Abony, Aporka, Apóstag, Bia, Dánzsentsmiklós, Dunavecse, Maglód, Mende, Mogyoród, Monor, Solt, Szalkszentmárton, Szigetbecse, Ujkécske, Kóka, Torbágy, Gyömrő, Uri, Dunagyháza, Nemesnáduvvar, Hajós, Kunszentmiklós, Pécel, Ráckeve, Fülöpszállás, Gomba, Kiskőrös, Pereg, Peszéradaes, Soltvadkert, Szabadszállás, Tahitótfalu, Tass, Tura, Zsámbok, Akasztó, Alsónémedi, Boldog, Csengőd, Bugyi, Dömsöd, Dunsók, Isaszeg, Kiskunlacháza, Ócsa, Szigetmonostor, Szigetsép, Töszeg, Váczentlászó és Jászszentlászló.

Abban a községben, amely ragadós száj- és körömfájással fertőzve van, a betegség megszüntté nyilvánításáig a kötelező védőoltás végrehajtását el kell halasztani. A rendelet közli, hogy a kötelező védőoltás alól az elsőfokú állategészségügyrendőri hatóság a birtokos kérelmére felmentést adhat az olyan különálló gazdaságban tartott sertésekre vonatkozólag, amelyekben értékesítésre kész sertések vannak, feltéve, hogy a sertéspestis fertőzésének veszélye közvetlenül nem fenyeget. Ugyancsak a birtokos kérelmére felmentést adható az értékesítésre kész hizott sertésekre, ha nincsenek velük ugyanabban az udvarban oltásra kötelező más sertések.

KIS VASÁRNAP

KICSII MESE

Aki siet, elkésik

A diákok nyári szünetére ozlanak siet.

A mi két diáknunk szeretne időt nyerni. Szétnéznek a városi fogadóknak, nincs-e szeker, amivel haza jutnának?

Ugy látszik szerencsésük van, találnak egy szekeret, amely át fog haladni a falujukon. A gazda éppen befogással foglalatalkodik.

— Bácsi, nem vinne haza minket? — kérdezik.

A gazda nincs jó kedvében, mordul válaszul.

— Az a kérdés, hogy utközben fizetnek-e egy kis bort? — mondja.

A diákok borosan pillantanak össze.

— Bizony, nekünk nincs most pénzünk, de egyszer majd megszolgáljuk! — bötki magukat.

— Hát üljenek föl! — int a gazda.

— Csakhozgy nekünk csomagunk is van, azt is idehozzuk! — kérélelőznek a diákok.

A gazda most tiltakozván int:

— Azt már nem várhatom meg, mert nagyon sietek. — Ezzel gyorsan felült a bakra s a lovak közé vág.

A lovak megmozdítják magukat s a gazda pedig abban a pillanatban a bakort a földre bukik.

A sietésében ugyanis a hámnistrángot elfeledte fölvetni a hámfákra. A lovak úgrásával így a kocsi helyt maradt, a gazdát pedig a földre rántotta a gyepő.

Apró vers

De szép is az élet nyáron...

De szép is az élet nyáron,
Kaszacsengés száz határon,
Kaszacsengés, pacsirtadal
Kél a piros pirkadattal.
— Sej, haj, Katicabogár,
Siet a szép nyár!

De szép is az élet nyáron,
Piros alma csúng az ágon,
Piros alma, sárga körte
Aranýágról hull a földre.
— Sej, haj, Katicabogár,
Siet a szép nyár!

De szép is az élet nyáron,
Lubickolni lágy hullámon,
Lubickolni s lesni halat
Muzsikáló fűzek alatt.
— Sej, haj, Katicabogár,
Siet a szép nyár!

De szép is az élet nyáron,
Lepkehajza, virágalom,
Csillaghullás, hűs fuvalom,
Békaszó a nádas parton.
— Sej, haj, Katicabogár,
Siet a szép nyár!

De szép is az élet nyáron,
Elmulatni gyöngymótákon,
Gyöngymótákon, gyöngymeséken
Elaludni csöndes éjben.
— Sej, haj, Katicabogár,
Siet a szép nyár!

SZÁMADÓ ERNŐ

Fejtörő:

Hevesmegyei város virágcsokor

(Megfejtése: Gyöngyösbörtén.)

Angorák

fajtiszta, magas
gyapjuhozamnal,
10 drb, 4 hónapos,
50 pengőért eladó.

Béldi, Sárszentmiklós, Fejér vm.

A FALUSI OTTHON

Gyümölcsaláták

Körtéből, szilvából, őszibarackból, aranyalmából kitűnő gyümölcsalátát lehet készíteni, amely felbontva is elláll hosszú ideig.

A körtésalátához apró, félig érett szagos körtét veszünk, melyeket meghámozzunk, a szárát pedig megkaparjuk. A nagyobb körtéket felbevágjuk s magházukat kiszedjük. Hámozás után a körtét azonnal citromos vízbe tesszük, hogy eredeti színét megtartsa s közben zománczott edényben elkészítjük a salátalevet; minden kilogramm körtére negyedkiló cukrot és fél liter jó borecetet számítunk, fahéjat, szegfűszeget, citromhéjat teszünk bele és felfőzzük. Főzés közben a habot leszedjük és ha már teljesen átlátszó, beletesszük a körtéket és puhára főzzük. A megfőtt gyümölcsöt üvegekbe rakjuk, a szirupot kissé besűrítve, forrón ráöntjük a körtére, úgyhogy egészen ellepje s mikor a szirup kihűlt, az üvegeket bekötjük. Ha a gyümölcsön hólyagocskák mutatkoznak, öntsük le a levét és újra felfőzve, forrón töltjük rá.

Szilvasalátához a gyümölcsöt több helyen megszurkáljuk, cukorszörpben pár percig főzzük s mikor már egyik-másiknak a héja felreped, gyorsan kiszedjük tiszta üvegekbe és a besűrített cukros ecetet ráöntjük. Lehet ugyanis készíteni, hogy a szárát rajtahagyva, a megszurkált szilvát cseresznyefélékben borecettel feltöltjük a két-három napig hűvös helyen állani hagyjuk. Akkor a gyümölcsöt kiszedjük és kilogrammonként egy kilogramm cukrot számítja rá, porcukorral, citromhéjjal, néhány szem szegfűszeggel és fahéjjal üvegekbe rakjuk és hólyagpapírral lektjük, de ecetet nem öntünk rá.

A gyümölcsaláták mellett sok helyen teszik el az úgynevezett nyári vegyes salátát, amely úgy készül, hogy apró uborkát, picit kukoricacsöveget, gyenge zöldbabot, piros és zöld-

paprikával vegyesen üvegbe rakunk, csillag- és félhaldalaku sárgarépával, néhány szem fekete borssal, aztán felorralt ecetet öntünk rá és az üveget jóerősen lektjük.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Darahablepény-leves. Egy kanál vajot elkeverünk hat tojás sárgájával, hat evőkanál vizet, 28 dekagramm darát adunk hozzá, kevés sót, mindent jól keverjük, hozzáadjuk a hat tojás fehérjének habját és kikent tepslben megsütjük. Ha megsült, felvágjuk és levestel adjuk fel.

Zöld uborka tejfölösen. Szép nagy, de gyenge uborkát meghámozzunk, magvát kiszedjük, ujjnyi hosszú szeletekre vágjuk és sós vízben megmossuk. Egy jó kanál lisztet tejföllel elkeverünk, vízzel feleresztjük és beletesszük az uborkát, hagyjuk jól felforrni, megsózzuk, ecetet és tejfölt adunk hozzá, hogy jóízű legyen.

Potyka sóskamártással. A megtisztított potykát bevágjuk ujjnyi széles bordába, anélkül, hogy átvágnánk. Megsózzuk és vajjal bedörzsoljuk, aztán tepslben, rostélyon sítóbe tesszük. Tetejére darab vajot teszünk és gyakran meglocsoljuk vajjal. Ha megsült, sóskamártással tálaljuk be.

Aranyszabályok

Ugy kell kormányozni a szerencsét, mint az egészséget: élvezni, amikor jó; türelemmel lenni, amikor rossz és sohasem fordulni erős orvosokhoz végső szükség nélkül.

*

A hirtelen halálestek okozója legnagyobb arányszámban a vérelmeszesedés, tehát egy kell élnünk, hogy a már meglévő vérelmeszesedésünk ne rosszabbodjék. Ne fogyasszunk sok alkoholt, ne dohányozzunk és ne legyen egyedül táplálékunk a hus.

Gazdatudnivalók

MI A TEENDŐ A SZÁJFÁJÁS ZÁRLATÁNAK FELOLDÁSA-KOR?

A zárlatok feloldásának főfeltétele a fertőtlenítés, melyet igen lekiismeretesen kell végrehajtani. Mindenekelőtt gondoskodni kell a trágya, a lom, a takarmányhulladék, szemét ártalmatlanná tételéről. Fertőtleníteni kell továbbá mindazokat az ott talált bőrt, gyapjut, szarvat és egyéb állati nyerstermékeket, amelyek beteg vagy gyanús állatoktól származnak, vagy amelyekről feltételezhető, hogy ilyen állatokkal érintkeztek. Fertőtleníteni kell az ilyen helyen levő járműveket, trágyatelepeket, fűrosttöket, itatókat, ezek környékét, valamint a helyen levő berendezési tárgyakat, szerszámokat, istállóeszközöket, fejedényeket és tejedényeket. A trágya, a lom, a takarmányhulladék fuvarozására lehetőleg autót vagy lovak által vont kocsikat kell felhasználni. A kocsikat használatuk után és a vontásra használt nagypatás állatok lábveit azonnal fertőtleníteni kell. Ugyancsak fertőtleníteni kell azokat a személyeket és ruházatukat is, akik beteg vagy e betegsége gyanús állatok ápolásával foglalkoztak, vagy ilyen állatok szállításánál, legvágásánál, leülésénél, boncolásánál, avagy ilyen állatok hullájának szállításánál, fertőtlenítésénél segítettek. Végül meg kell tisztítani és fertőtleníteni a fertőtlenített helyen levő valamennyi szarvasmarha körmét és testfelületét.

Hogy a fertőtlenítést milyen anyagokkal és módszerekkel végezzük, arra nézve a m. kir. állatorvos ad utasításokat, ki a helyszínen ellenőrzi a fertőtlenítést pontos végrehajtását.

Újabb megállapítások szerint — olcsóságánál fogva is — igen alkalmas fertőtlenítő a nátronlúg, szintegy a kálium, még pedig állatok lemosására 1 százalékos, istállók és tárgyak fertőtlenítésére 2 százalékos oldatban. Istállók és tárgyak fertőtlenítésére az 1/1000-es formalin-oldat is megfelelő.

A LUCERNA KÁROSÍTÓ ROVAROK IRTÁSA

A lucerna fejlődését és magtermését újabban módfelett veszélyeztetik a rovarkártevők: lucernabarkók, ápio-nok, lucernabogarak, lucernabödék, vincellérbogarak, lucernapöslékek. Ir-tásukra háromféle módszert javasol-nak s az eredmény legjobb lesz, ha mindhármát végrehajtjuk. Tavasztól kezdve többször, amikor a rovarok jelen-keznek, járassuk meg lucernásun-kat egy bevált kézi vagy fogatos bo-gárfogó készülékkel, mint pl. a Pawlovsky-féle rovarkogó kaszával, az Avaria tolórendszerű bogárfogó készülékkel, vagy a Pawlovsky-féle, a Rátkay-féle, esetleg a Manninge-r-féle fogatos rovarkogó készülékkel. Ha helyenkint május elején lekaszá-lunk egy rend lucernát, akkor itt a második kaszálás lucerna korábban virágzik. A kártevők a nyári idő-szakban ide húzódnak petelékhez céljából, itt mintegy összecsoportos-ulnak s az említett rovarkogókkal eredményesebben dolgozhatunk. Sok rovarkártevőt pusztíthatunk el így is, ha korra tavasszal, mikor a lucer-nahajtások még csak 8—10 cm ma-gasak, a leveleket alaposan megper-metezzük olyan oldattal, melynek 100

literjében 0.5 kg arzéntartalmú mér-g (Arsola, Darsin) és 1 kg káli-szappan van. Természetesen a per-metezést követőleg ott állat ne legeljen! Mire kaszálásra kerül a sor, a mér-gző hatás elmúlik.

MILYEN UTAKON-MÓDOKON TERJED A SZAJ- ÉS KÖRÖM-FÁJÁS?

A francia Marseille kikötőjében Afrikából érkezett juhszállítmányt hajtottak ki másfél évvel ezelőtt. A juhokon mindjárt a kikötőben megál-lapították a száj- és körömfájás tüne-teit. A francia állategészségi hatósá-gok rögtön tudatára ébredtek annak, hogy milyen súlyos anyagi veszede-lem lépte át Európa küszöbét és min-den intézkedést megtettek a vesz ter-jedésének megakadályozására. Mégse tudták ezt elérni. Sőt a La Manche széles tengervize se vették neki gátat és áthúzódtott Angliába, hol sok mil-liós károkat okozott. Azóta vonul fel-tartóztatlanul keleti irányban is; fellépet hazánkban, jóllehet hatósá-gaink mindent megtettek, hogy hatá-rainkőt távolítsák.

Mi lehet az oka annak, hogy ilyen nagy gondossággal ellenére se lehet gátat vetni a súlyos károkat okozó ves-zedelemnek?

A ragályanyag benne van tudvale-vőleg a hólyagok savójában, az epéjé-ben, vizeletében, tejében és nyálában. Ha a beteg állat nyála vagy más vá-ladéka — akár köhögéssel vagy tüsz-zögéssel — átjut más állatra, akkor a betegség már azon is fellép. Ezért természetesnek találjuk, hogy az is-tállóban a szomszédok betegének meg előbb, de azért átjut a legelőn, a vásáron is egyik állattól a másikra. Ha csak ilyen uton, az úgynevezett közvetlen uton terjedne a betegség, akkor nem lenne nehéz megállítani ut-jában, mert hiszen nem kellene más-t tenni, mint a beteg állatokat szigorú-zár alatt tartani. De sajnos, sokszor, sőt legtöbbször a betegség terjedésé-ben a közvetett fertőzésnek jut sze-rep. Ha ugyanis a hólyagtartalom a beteg állat nyálával a takarmányra, a vályukra, a jászlakba, az ivóvízbe, az alomra, a legelőre, a vasuti kocsik fa-laira, a beteggel foglalkozó egyének kezeire és ruházatára jut, akkor in-nen már könnyen átélphet az álla-tokra, melyek azt a takarmányt vagy ivóvizet fogyasztják, melyek azokkal a jászlakkal, vasuti kocsikkal, ápolók-kal érintkezésbe jutnak. Ezért meg-betegedhetik az állat, melyet olyan uton hajtának, hol már egy beteg ha-ladt; megbetegedhetik a közlegelőn, vásáron. De a fertőzött takarmány, a trágya, az elhullott állatok bőre, gyapja, teje is terjesztői lehetnek a járványnak. Ezenkívül mérszárosok, hentesek, állatkereskedők, házalók, herélok, miskarolók és más személyek, továbbá fertőzött udvarokból származó — talán a betegség iránt nem is fogékony — állatok, például ló, szamár, baromfiak is közvetítői lehet-nek a ragálynak. Különösen nagy sze-repet játszanak e tekintetben az állat-vásárok és a házakhoz járó kereske-dők, nem kevésbé a cselédváltószárok.

A TEJ VISSZATARTÁSA

Ha a tehén nem adja le a tejet, ak-kor lehetőleg szüntessük meg azokat a hatásokat, melyek a tehenet valószí-nűleg felizgatják (megijedés, szokat-lan fejes, a borjú leválasztása, fájdal-mas sebek a caecumból). Az ilyen ingerlékeny egyedeket kezeljük nyu-godtúrellemmel és fejjel a leg-ügyesebb fejővel. Simogatás, kedvelt takarmány nyújtása, meleg borogatás az ágyékra — rendszerint hatáson-sa csökken az ingerlékenységet. Ne fe-leddük ugyanis, hogy a tej visszatár-tása sohase akaratlagos. Ezért ez-szelen dolog azt hinni, hogy útés-verés javít az állapotán. Eppen ellenkezőleg!

Julius hó

24 VASÁRNAP

B. Kinza, Krisztina

25 HÉTFŐ

Jakab

26 KEDD

Anna

27 SZERDA

Pantaleon, Olga

28 CSÜTÖRTÖK

Ince

29 PENTEK

Mária

30 SZOMBAT

Judit

A nappal tartama, július 30-án 15 óra 04 perc, a hét folyamán 16 perccel csökken. — A hold fényváltozása: Újhold 27-én.

A francia követség ünnepelték a kormányzókat

Julius 14-én a francia nemzeti ünnep alkalmából a budapesti francia követség termeiben ünnepélyt tartottak, amelyre a budapesti francia kolónia tagjai és Franciaország számos barátja voltak hivatalosak. Gaston Mugras francia követ beszéddel nyitotta meg az ünnepséget és meleg szavakkal emlékezett meg a magyar hagyományos vendégszeretetről, majd Horthy Miklós kormányzó születésének 70-ik születésnapját méltatta.

— Boldog vagyok. — mondotta a francia követ — hogy ezt az alkalom felhasználatom arra, hogy hódolatomat fejezzem ki a nagyszerű férfiu előtt. O nemcsak kitünő vezére népének, hanem egyuttal megtestesítője a magyar faj lovagiasan fenkölt szellemének, melynek a mi francia tengerészeink a világháború fájdalmas éveiben gyönyörű tanújelként látták. Nagybányai Horthy Miklósnak köszönheti sok francia tengerész az életét, akiket a küzdelem napjaiban az ő parancsára mentettek ki a hullámokból.

A követ beszédét az összegyűlt vendégek nagy tetszéssel fogadták.

Hideg telünk lesz. Sandstroem professzor, az időjárás-jóslásairól világhírűvé vált német meteorológus rendkívül szigorú telet jósol. A meteorológus most tért vissza tanulmányútról, amelyet a golfáram vonalán végzett és azt az érdekes megállapítást tette, hogy a következő télen a golfáram átlag két fokkal hidegebb időjárást fog előidézni, mint a múlt télen. A tudós nyomatékosan hangsúlyozza, hogy nem kell különös aggodalmakat táplálni a téli hideg szigorúsága miatt, mert ha szigorú is lesz a tél, mégsem lesznek elviselhetetlen fagyhullámok.

Réischl Imre meghalt. Réischl Imre, Hévíz gyógyfürdő igazgatója. Keszthelynek 25 éves át volt bírása. A pápai Szent Gergely-rend és a finn Fehér Róza-rend lovagja, a magyar polgári Erdeméren tulajdonosa 70 éves korában Keszthelyen meghalt. Temetése július 16-án a Balatoni Múzeum előcsarnokában.

Révész Imrét jelölték debreceni református püspöknek. Július 14-én Debrecenben a tiszántúli egyházkerület esperesei és gondnoki értekezletre gyűltek össze. Az értekezlet elhatározta, hogy egyhangú állásfoglalással Révész Imre dr. debreceni egyetemi tanárt jelölte Makláry Károly püspök utódjának. A választás elrendelésére július 22-én déli tizenkét órára Debrecenben egyházkerületi közgyűlést hívnak össze.

Meghalt Matta Árpád. Matta Árpád dr. földbirtokos, m. kir. gazdasági főtanácsos, Fejérmegyei törvényhatósági bizottságának örökös tagja, volt országgyűlési képviselő, 79 éves korában rövid szenvedés után meghalt. A magyar agrármozgalmak e nagy alakját a széshalombattai temetőben július 18-án helyezték örök nyugalomra, nagy részvét mellett.

Husz pengőt fizet a Meteorológiai Intézet megtalált gumigömbjeiért. A Meteorológiai Intézet július 18-ától 23-ig légkörkutatóműszereket bocsátott fel a magasabb légrétegek tanulmányozására. A vesszőfontu kosárban elhelyezett műszereket körülbelül két méter átmérőjű, hidrogénnel töltött gumigömb vízzel fel a magasba. A gömb elpukkanása után a műszerkosár ejtőernyő segítségével ér földet. Az intézet kéri a megtalálót, hogy a kosárra kötött borítékban található sifrgömb mintáért azonnal sürgönyözzen Meteor Budapest címre. A műszerkosarat gondosan őrizze meg addig, amíg a visszaszállásra látát és utasítást nem kap. Szigorúan tilos és büntetendő cselekmény az állami tulajdonú műszerkosár felbontása, mert ezzel a műszerek tudományos feljegyzései tönkremennek. Aki a műszert sértetlenül szolgáltatja vissza az intézetre, husz pengő jutalomban részesül és összes költségeit megtérítik.

A tábla sem helyezte szabadlábra Szálasi Ferencet. Az elmúlt héten, amikor az államfelforgatás büntette miatt háromévi fegyházra ítélt Szálasi Ferenc szabadlábrahelyezési kérelmét elutasították, Szálasi védője beadványt intézett a tábla szüneti tanácsához, amelyben tízezer pengő óvadék ellenében Szálasi szabadlábra helyezését kérte. Ezt a kérelmet a tábla szüneti tanácsa július 19-én tárgyalta és úgy határozott, hogy a szabadlábrahelyezési kérelmet még óvadék ellenében sem tartja teljesíthetőnek és ezért azt elutasította. A tábla végzésének indoklásában megállapítja, hogy figyelemmel Szálasi Ferenc vádolt személyes körülményeire, a felajánlott tízezer pengő biztosítéki összeg nem teszi valószínűvé a szabadságra való átmenetet, emellett a szabadlábrahelyezési kérelmet el kellett utasítani.

Hét lakóház elégett Lickópuztán. A mosonmagyeri Lickópuzta egyik házában július 18-án dében tűz keletkezett, amely az orkánszerű szélben rohamosan átterjedt a szomszédos házakra is. Hét lakóház teljesen elpusztult és néhány gazdasági épület is leégett. Horminc család maradt hajlék nélkül. A vizsgálat megindult a tűz keletkezésének kiderítésére.

Óriási jégvihar Kecskemét környékén. Július 19-ére virradó éjszaka jégvihar vonult át Kecskeméten és környékén és 1500 holdon a szőlőt és terméstermetést elverte. Legnagyobb a kár Városföldön és Matkópuztán. A villám 600 gabonakeresztet felgyújtott és porrá égetett. Egy istállót a becsapó szárazvillám rombadöntött, a benne lévő állatok elpusztultak. Kiss Endre dr. főispán és Liszka Béla dr. polgármester személyesen járják be a jégkársújtotta területet.

Összegezte a hátát a felrobbant gyorsfűző. Súlyos szerencsétlenség történt vasárnap Gyopárosfürdőn. Egy ismertevű orosházi kereskedő, akinek villája van Gyopároson, vasárnap kiment családjával Gyopárosra. Felesége gyorsforralón ebédet főzött a szabadban. Eddig ismeretlen okból a gyorsfűző felrobbant és a házában lévő férfi hátát súlyosan összegezte. Az aszonnak csodálatszerűen nem történt az ijedtegen kívül komolyabb baja.

Fillics vonatok. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy július 23-án: Budapestről és Pécsről Szegegre; július 24-én: Budapestről, Sarkadról, Szolnokról, Kalocsáról, Miskolcra Szegegre; július 25-én Budapestről Szegegre Fillics vonatok indít.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

Ékszerésznél.

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.

A »Himnusz« költőjének ünnepe

Ebben az esztendőben lesz száz esztendeje annak, hogy Kölcsey Ferenc, a Himnusz halhatatlan költője örök álomra lehunyt a szeméit. A centenáriumi alkalmából a magyarság áhitatos ünnepséggel kíván hódolni a nagy költő emlékének és a Himnusz imádságos sorainak.

A nemzet egyetemes rétegen kívül a hivatalos szervek is bekapcsolódnak az ünnepségbe. Így a postahivatal augusztus 19-én reggel fél 9 órától kezdve az ügélőverseny pályán, az ünnepség színhelyén egészen az ünnepség befejezéséig szolgálatot tart. Az itt feladott leveleket Kölcsey-emlék-bélyegzővel látja el a posta. A bélyegző szövegében a következők olvashatók:

„Isten áldd meg a magyart, 1838—1938” és az augusztus 19-iki dátum.

A külföldi magyarság érdeklődése is állandóan fokozódik a nemzet egyetemes ünnepségé iránt. Nincsen a világnak olyan zuga, ahonnan ne küldenek leveleket, üzeneteket elszakadt véreink. A leveleik hangjából az együttérzés szava csendül ki.

Háromszékből két egyszerű székelet egy zacskó erélyi földet hozott magával az ünnepség rendezéséhez, hogy ezzel szimbolizálja a Háromszék és Erdély részvételét a Kölcsey-centenáriumon és ezzel is kifejezést adjanak öszinte magyar érzéseiknek.

Felesége halála fölötti bánatában öngyilkos lett egy öreg gazda. A komáromi megyei várteskedhelyi községben Gehhardt Jakab 71 éves gazdálkodót felakasztva holtan találták hozzátartozói a padlásán. Gehhardt Jakabnak pár nappal ezelőtt halt meg a felesége és ettől kezdve az ivásnak adta magát, majd bánatában felakasztotta magát.

A földművelésügyi miniszter háromhetes szabadságra ment

A kormányzó Sztranyavszky Sándor dr. magyar kir. titkos tanácsos, földművelésügyi miniszternek külföldön töltendő háromheti szabadságát engedélyezett és távolléte tartamára a földművelésügyi minisztérium ideiglenes vezetésével Mikecz Ödön dr. magyar királyi igazságügyminiszter bízta meg.

Lenyelt egy nyitott zsebkézt. Ifj. Nemcsók Gábor 18 éves kiskunfőlegyházi gazdasági munkás összevesztett az édesapjával és emiatt elkeseredésében lenyelt egy nyitott zsebkézt. A kiskunfőlegyházi körházban műtétet hajtottak végre rajta s a 15 centiméteres hosszú zsebkézt a vékonybélben találták meg, ahonnan szerencsén el is távolították. A flatelemben minden valószínűség szerint felgyógyul.

Olcsóbb lett a paprika. Az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosa a paprikanyagkereskedői árak rendezése kapcsán a Magyar Fűszerpaprika-nyagkereskedők Szövetkezetének március 17-én kibocsátott körlevelében szereplő árakat minden mennyiségű csoportban és minden paprikaműsége vonatkozásban 10 fillérral csökkentette.

Megfulladt egy csecsemő a mosdóalban. Halálos gyermektragédia történt a Gábor községhez tartozó Salspusztán. Pukancs Mária pusztai család 11 hónapos kislány nevelt gyermeke, aki nemrégiben kezdett járni, arccal belesett egy mosdóalába és a táblán lévő sekély vízben megfulladt.

Szétmorzsolta a cséplőgép. Csorvász közleg közelében cséplőgép vontatása közben súlyos szerencsétlenség történt. A gép puha talajra került és elakadt. Kezelője úgy akarta a gépet helyéből kimozdítani, hogy a vontatógépet előre-hátra rángatta. Hosszu kísérletezés után a gép váratlanul rángott ugrott s a mozdony magához ragította a cséplőgépet. A kezelő leugrott a gépről, de lársa, Stovecz János, a mozdony és a cséplőgép közé került, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a két gép valószínűleg szétmorzsolta a testét.

Halálos gyermekjáték. Megrendítő gyermektragédia történt a csehországi Bömisch Leipa városkában. Egy Winkler nevű lakos gyerekei a náluk lévő vendéggerekekkel játszódtak a kertben. Az egyik Winkler-fiu egy öreg fölbert-puskát vett elő, egy tízéves kislánynak a fejére paradicsomot tett és husz lépés távolságra le akarta löni. Amikor elűtötte a puszkát, a kislány felsikoltott és eszméletlenül esett össze. A golyó a kislány szívét találta, ughogy néhány perc alatt kiszenedett.

Leszarta a számadójuhászt. Kispeszt hártában, a birkátányon Bojcsik János pezsztenterzsebeti juhászegylet bírelti szerződés miatt összeházaszkodott Oláh József 60 éves számadójuhással. A vitaközös hevében kést rántott és nyakszírtén szarta az öreg számadót, fídt Oláh Pál 32 éves juhászegylet pedig két késszurással lereteltte. Bojcsik János hajsza után elfogták és előállították a rendőrségre. A két juhászt súlyos állapotban a körházban ápolják.

Elmarad a tokiói olimpiász és a világkiállítás

Amióta az óriási méretű japán-kínai hadimerkőzés folyik, a világ-sajtó egyes szócsoveiben többször bolygatták meg a kérdést, hogy megtartják-e az 1940. évi tokiói olimpiászot? A japán terjeszkedéssel szemben ellenséges érzelmű nagyhatalmak sajtója pedig nem egyszer hangoztatta, hogy versenyzőik aligha vennének részt a tokiói olimpiászban. A napokban a nemzetközi olimpiai bizottság értesítést kapott a japán kormánytól, hogy az 1940. évi tokiói olimpiászot lemondották. Az olimpiai bizottság most Finnországot hozza javaslatba, hogy rendezze meg az olimpiászot. A finnek örömmel vállalkoznak is reá. Ha azonban bármilyen okból elhárítanak, akkor az angol tartanak világsversenyt Londonban. A sulyos anyagi kérdésekkel küzdő magyar versenyzőgárdának mindenesetre a közeli finn megoldás volna a legcélszerűbb, mert olyan létszámmal vonulhatna fel, hogy működését az eddigi szereplésünkhöz méltó siker koronázhatná.

Kiugrott az autóból. Július 19-én este Veszprémben a legforgalmasabb időben a Kossuth Lajos-utcában, amely a város legmeredekebb utcája, egy budapesti személyautó a szabálytalan módon állott meg. A rendőr figyelmeztette Stern Leó budapesti kereskedőt a szabálytalanságra, mire Stern az autó vezetőjének távollétében maga indította meg a gépkocsit, megállítania azonban nem tudta. A mozgásban lévő kocsiból kiugrott és véresen került el az utca kövezetén, az autó pedig vezető nélkül leparkolt az utcán és a Segesdi-féle cipőüzletnek rohtant. Az üzlet bejárataánál ült Lakos István 68 éves cukorkereskedő, akinek lábát az autó teljesen széttroncsolta. A két sérültet a veszprémi körházba szállították.

A ló hátán ürve akasztotta fel magát. Az öngyilkosságának szokatlan módját eszelte ki Ivanosó János öföhértől gazdasági munkás. Egyik este beárkózott az istállóba és a gondjaira bízott lovának a hátára felülve, hurkot kötött a nyakára és az egyik gerendára felkötötte magát. A reggel órákban társai benéztek az istállóba és megdöbbenve látták, hogy Farlas a ló hátán ül arccal előre bukva. Amikor közeliük mentek, csak akkor fejezték fel, hogy halott.

Háromfejű macska. A felsőkisteleki pusztán, Kiskunhalas mellett, Orbán János gazdálkodó macskájának összenőtt hármaskreje születtek. Egy törzsrel, hat lábbal, három teljesen kifejlesztett fejvel és három farokkal.

Szitás Erzsi elindult és megérkezett...

Igaz történet a küzdelemről és a dicsőségről

1934 tavaszán egy tarka vállkendes kis parasztlányt mutattam be a *Vasárnap* szerkesztőségének. Hallgatók, szerény kis parasztlány volt akkor *Szitás Erzsi*, csak szemében lobogott valami legyőzhetetlen hit, csak elhatározásában volt valami megzaboltság. *Fűzsgyarmatról* hoztam fel *Szitás Erzsit*, akire csak úgy véletlenül találtam rá néprajzi kutatásaim közben. Magyaros, szép izlésről, ősi diszitokedvűről tanuskodó rajzait már akkor sejtették benne a tehetséget, a művészt. Ugyancsak felragyogott a szeme, mikor rajzait nézve, kijelentettem:

— Erzsi, magából még nagy művész lehet. Csak el kell indulnia és sokat-sokát kell küzdenie és tanulnia.

És *Szitás Erzsi* elindult. . . 1934 május 6-án — talán olvasóink közül többen emlékeznek is rá — így írtunk *Szitás Erzsről*:

Mit írt a *Vasárnap* négy évvel ezelőtt?

„*Szitás Erzsi* fűzsgyarmati kis parasztlány eljött a zengő városba, mert azt álmodta, hogy nagy sorsot bízott rá az Isten. Festőművész, vagy iparművész szeretne lenni. . .

— Tizenkétéves koromban kezdem rajzolgatni, — mondja — csak úgy, ahogy nézegettem a kalandárium képeit, azt gondoltam, hogy ha más ilyen akkurátosan lerajzolta, miért ne tudhatnám én is? Először csak színnel rajzolgattam, mert ceruzám, vagy szines krétám nem volt. Meg azután szines képet nem is láttam, hacsaknem szines himzést. Mikor megtudtam, hogy szines kép is van, hát nem igen tudtam szines krétára szert tenni, mert igen szegény sorban éltem otthon, szüleim árnyékában. Tengerit törni, gyömlálni, kapálni jártunk, hogy valamiképen meggyűjtsek a télire valót. . . A szines kép? . . . Hát bizony arról azt hittem, hogy ilyet nem tudok csinálni. De *Jánosy Zoltán* nagytisztelőtől ur csak biztatott. Azt mondta, hogy lehet még belőlem valami, csak nehogy sárréti dívatot kezdjek. (Tudniillik, nehogy abbahagyjam a képirást.) Adott is szép levelet, hogy jöjjenek el *Pestre Csók István* képiró urhoz. El is vergődtem valami nagynehézen, de bizony *Csók* képiró mester el sem olvasta a levelet. Azonmód visszaadta és azt mondta, hogy nem ér ő rá ilyesmire. En bizony igen elszontyolodva térferegtem haza. De biz csak nem nyughattam. Csak irtam én több képet, most már színnel is. *Gólfy Kálmán* tanító ur meg mértani rajzra oktatót az időtől kezdve. Azutánól fogva jobban le tudtam párizni a szürhímzéseket, de meg az embert és a tájékokat is. 1932 nyarán meg egy híres bécsi tanár ur festegetett kifeszített végváznakra, meg olyan nagy gyolcsokra. Annak mutattam a képirásomat. Nagyon kiderült a képe a bécsi urnak a rajzokra, osztán csak váltig azt mondogatta, hogy: gut, gut, zer gut. . . meg ehhez hasonlót. De bizony a bécsi ur is elment, én meg ott maradtam a fűzsgyarmati istenhátamegen. A többit már a szerkesztő ur is tudja. . .

Az a bizonyos „többi” annyi volt, hogy elindítottam *Szitás Erzsit*, be-

mutattam néhai, jóemlékeztető *Torony Cecil* nagyszonyának és kilincseltem érte, amerre lehetett. Pénzt, segélyt, elindulási alapot koldultunk össze művészbárataimmal a kis *Szitás Erzsi* számára.

Négy év alatt nyolc iskolai év!

De viszont tudom azt, hogy hiába lett volna minden jóakarát és segítség, ha *Szitás Erzsi* nem lett volna tisztalelkű, tisztaleltű, igazán küldött ember. A hősi „többi”, már tisztára az ő érdeme. Ezer éhségen és nyomoron keresztül szakadatlanul és ernyedetlen szorgalommal tanult. Ma 1938-at írunk. *Négy év alatt Sitás Erzsi kis parasztlányból okleveles és kitüntetett iparművész lett, ki fiatal fejjel a magyar Nemzeti színház és az Operaház kosztümtervezői mellett dolgozik, ezenkívül egy üveg és kerámiai gyár tervező technikus, aki ezer kin és harc után szép keresetével havatörőbb szüleit is támogatni tudja.*

Szitás Erzsi négy év leforgása alatt *nyolc osztályról* tett kitűnő eredménnyel vizsgálatot. Ugyanis az Iparművészeti iskolára legalább is négy középiskola elvégése után vesznek fel rendes tanulóit. *Szitás Erzsi* mert ígéretet tenni, hogy leteszi a négy polgárit az iparművészeti iskolai tanulmányai közben. És ígéretét beváltotta. 1936-ban már a negyedik polgáriról hozta el kitűnő bizonyítványát. S most 1938 nyarán, mint négy polgárit és az iparművészeti iskola négy osztályát elvégzett, kész okleveles iparművész jelentkezett *mindenkiből első és kitűnő bizonyítvánnyal* és kezében a mindennapi kenyéret jelentő állásával. Mert ezt is kiharcolta magának. Most nyelveket tanul, mert külföldre akar menni, Olaszországba, Németországba és Franciaországba, hogy tovább képezze magát. Mert *Szitás Erzsi* nem fásult el a szörnyű küzdelemben és a megerőltető tempójú tanulásban.

Tanulok és küzdők tovább...

— Még csak most kezdem, — mondja vidáman. Most indulok el igazán küzdeni a dicsőségért. Eddig sem vallottam szegényt és ezután még inkább meg akarom mutatni, hogy nem voltam méltatlan a segítségre és a bizalomra. Tanulok és küzdök tovább, hogy minden bennem bizoknak öröme szolgáljak és . . . és — itt szinte elcsuklik a hangja, — az én szegény, kedves jó szüleimnek, akik felneveltek — és az én egyetlen és imádottas szeretett Magyar Hazámnak sok és nagy szolgálattal tegegyek. A kedves Kőrös partjáról indultam el a Duna partjára és innen messze még és lehetek bármilyen híres és nagy ember, én csak *Szitás Erzsi* maradok, az a régi kis parasztlány, ki bősöknyában, tarka vállkendesben feljött ide ebbe a zengő, nagy városba, küzdeni a dicsőségért. . .

Szitás Erzsi ma magatervet dívatos magyar ruha van, barna haján csinos kis kalap, de ő szívében a régi . . . tisztalelkű, tisztaleltű, valóságos, becsületes leány, aki az ő szegény szüleinek most is engedelményes kislánya.

Kedves Kishugom, *Szitás Erzsi*, eljöttél hozzám megköszönni a mulat és elküldted szíves üdvözlöletet a *Vasárnap*-nak, amelyik legelőször emelte fel szavát melletted. Kishugom, nincs köszönni valód. Magyaros, igaz kötelességünk volt, amit megtettünk. Te voltál és te vagy a hős, mert nincs igazabb igazság annál, amit dicső paraszt elődünk, *Arany János*, mondott:

Nőni kell, nem emelgetni, hogy nagygyá legyünk . . .

SZÁMADO ERNO

A mi költőink

Földet nézek

Földet nézek, embert látok,
Jaj, kerülget kin és átok,
Mit csinálnak jó barátok!

Szaladó szél nem beszélhet,
Hambor hozzám nem beszélget,
Kedves bajnak gondja éget.

Csókra óhes ember lettem,
Ólve szeretőm merem,
Huzugságokkal beteltem.

Jó biztatást senki sem ad,
Bánatom ezernyi marad,
Mig valaki megismogat.

BÉKEFFY GÁBOR (Budapest)

Muló emlék

Szívemben még itt él az álmodás,
A nyári esték csendes lágy zenéje,
A csillagoknak tarka szőp meséje,
Mint ébékintett száz tüzes parázs.

Szememben még itt ég a régi láz,
Még itt ragyog a szemed tiszta fénye,
A hangod édes meleg reszketése,
Még féltve óv és lelkemre vigyáz.

De néha elragad az új világ
S a fényugár bohókás vig kacajjal
A multba néző bús arcomba vág.

És hív a fény, az élet új szavakkal,
Émleked lassan, lassan elhagyom,
S egy új világban száll már vig dalom.

BONNYAY MIHÁLY (Szony)

A csend fekete temploma

A csend, fekete temploma,
Szívem benne az orgona,
S imádkozok az éjszaka . . .

Jámor pap itt az áhítat,
Áldoztatja a vágyakat
És lelkekkel gyönyört írat.

Halk, röpke szárnyú szent imák,
Szívemből áradt muzsikák
Zengnek az Urnak éneket.

Ily áhítatos, bús misét

Nem hallott soha senki még:
Csak én, álmatlan énekes!

SERÁK MARGIT

Megfejtelt közmondások

Madarat tolláról, embert barátjáról. (Ez igaz. Melyhet tollasodsz, szaporodnak a barátaid. Ha meg tudnak kopposztani, ugylis otthagynak és senki sem ismer.)

Addig jár a korszó a kútra, mig el nem török. (A korszó sohasem jár, hanem viszik. S magától sohasem török el, mások zuzzák szét. Így török el könnyen, aki nem a saját lábán jár.)

Borban az igazság. (De csak az erös borban és a gyönges emberben. Aki bírja a bort, nem tántorog a lába s nem ered meg a nyelv.)

Találja ki!

Számos magyar szó kezdődik vagy végződik olyan szótaggal, vagy szótagokkal, amelyek egy-egy állatnevet fejeznek ki. Például: László, halál, stb. Ilyen szavakat tessék bekitűlni. (Salfai Szita Béláné, Nagyotfalu, ölete.)

A levelezőlapra irt megfejtést a *Vasárnap* szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24) kell küldeni, *tíz napon belül*. Elkésve érkező megfejtést nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik az előírásnak megfelelő leg több szót küldik be, előzetes táborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A 27. számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

1038: Szent István király halála.

1526: Mohácsi vész éve.

1868: Horthy Miklós születési éve.

Megfejtetté tisztelet olvasóink.

Jutalomkönyvet nyert:

Diós János (Nagykopáncs).

Nemes Miklós (Györgymajor).

Egy kis apróság

A kibic tudvalevőleg német alak. Sohasem is próbálták meg magyarosítani a nevét. A németek dolga, honnan vették a fogadatalan kártyakritikushoz ezt a nevet. Mindenesetre kiálthatatlan alak, bár a kártyások mindenféle furfangos gorombasággal szokták elriogatni a játéksztal mellől.

Az egyik előkelő kaszinóban az elsőbe meledgett térsaságot moleztálja egy kellemetlen kibic. Valaki a játékosok közül — hibás kártyát hiv ki.

— No, tisztelem a kedves nejét — szólal meg a kibic.

— Készönöm, — udvariasodik a játékos — de miért?

— Azért, amit Önnek ma dében főzött.

— Azért tiszteletre méltó is, mert az jó volt.

— Igen, csak hogy az ételpanban híra volt.

— Hogy-hogy?

— Hát mit evett Ön ma?

— Mit ettem volna? Rizslevest, marhabúst paradicsommártással, csirkepecsenyét kompottal, díőréstest. . . nem elég?

— Hát még?

— No egy kis gyümölcsöt is.

— Más nem volt az ételpan?

— Nem. Hát ez sem elég Önnek?

— Látja, jól mondtam. A leg több dolog hiányzott az Ön ételpanjáról.

— Mi hiányzott volna?

— Hát egy porcölő — szóna.

Egy kis mosoly

Egy gazda szamarat akart vásárolni. Elment tehát a kupechez. Szemügyre vette az eladó szamarakat s kiválasztott közülök egyet.

— Kedves szomszéduram, — mondotta a kupecnek — ezt a csacsi most nem fizetem ki. Előbb hazaviszem és kipróbálom. Ha beválik, átadom az árát, ha nem, visszahozom a szamarat.

A kupec beleegyezett. A gazda hazavette a szamarat és beeresztette az övét közé. Hát a csacsi nem nézett sem erre, sem arra, hanem egyenesen oda ment a legutóbbi s a legnagyobb evő szamarhoz s azzal barátokozott össze. A gazdának elég volt a próba. Fogta a csacsi és visszavitte. A kupec nem értette a dolgot.

— Hogy lehet az, hogy ilyen hamar visszahozta, gazduram? Hiszen még ki sem próbálhatta!

— Oh, de hogy nem! — felelte a gazda. — Mindjárt láttam, melyikkel barátokozik. A legutóbbi és a legnagyobb evő társult, s most maga sem tesz kálomb.

Mit kell tudni a Németországban levő magyar mezőgazdasági munkásoknak?

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda közleményei

Kőmives Dávid református lelkész felhívása

Kőmives László református magyar lelkész közli a magyar munkáscsoportok tagjaival, hogy megérkezett *Berlin*-be. Címe a következő: *Collegium Hungaricum, Berlin, N. W. 7. Dorotheen-Strasse 2.* A nagytiszteletű ur kéri az egyes csoportokat, írják meg erre a címre, hogy a csoportban hány református vallású magyar munkás dolgozik.

Magyar szívvel megírt német levél

érkezett a múlt héten a németországi *Tramitz*-ből Kovács Imre tolmáctól. Kovács Imre igaz magyar érzésekről tanuskodó sorait hiv fordításban alább közöljük, példamutatásul tolmácsoknak és munkásoknak egyaránt, hogy lássák, hogyan kell egymásról gondolkodni, egymás iránt érezniük azoknak, akik joggal akarják magukat magyar embereknek nevezni. A levél így hangzik:

Tisztelt Szerkesztőség!

Bocsássanak meg, amiért lapomat német nyelven írom, azonban nem ismerem elég jól a magyar helyesírás szabályait, beszélni sem beszélek kifogástalanul magyarul, minthogy anyanyelvem német. Ennek azonban nincsen jelentősége, mert lehet valaki így is jó magyar ember. A dolgotra térek azonban: egy tizenéves tagu magyar vándormunkás-csoport tolmácsa és előmunkása vagyok. Közöttük hat házaspár van, két leány és jómagam. Tizenhárom a hajdumegyei *Balmazújváros*-ból valók, én és az egyik leány pedig a vas megyei *Felsőnyék*-ről jöttünk. Jó egyetértésben élünk magyar barátainkkal és a „testvérek” — ezt a szót magyarul írja kedves levelirőnk — bizonyára nem fognak ellenszél panasszal élni, minthogy mindenütt és minden

ügyükben becsülettel járok el és így fogok tenni a jövőben is. Hiszen olyan szép és jó dolog, mint egy családban, testvéreként élni együtt! Kérem a tisztelt Szerkesztőséget magyar barátaim és testvéreim nevében is, hogy üdvözetemet tolmácsolják szeretet otthonommal, az én magyar hazámmal és valamennyi otthoni kedves testvéremmel. Szívesen üdvözet valamennyiönktől.

Kovács Imre.

Ha minden magyar tolmács és minden magyar munkás ilyen érzésekkel fogja munkáját odakint ellátni, ennyi honfitársi szeretettel fogja munkáztársai dolgait intézni, mint teszi azt a derék Kovács Imre, akkor bizonyára ennek előnyeit a csoport minden tagja egyformán érezni fogja, nemcsak azért, mert nyugodt lelkiismerettel lehet meggyőződés arról, hogy magyar kötelességtudással állta meg helyét az idegenben, hanem azért is, mert testvéri összefogással, nyugodt munkával az elérhető anyagi eredményt is csak kedvezőbb lehet.

Kovács Imre üdvözléleit és a többi testvérek köszöntését igaz szívvel viszonzom és kívánjuk nekik, hogy őrizzék meg szívükben ezt a békés, szép hangulatot és jó érzéseket.

Üzenetek

Ez a rovat mindenkit érdekel!

Surányi Károly, Rostock: Szép leveleket nagyon örülünk. Jó kívánságokat megköszönjük és szívből viszonzom mindnyájuknak — **Szanyi Balázs és társai, Barby:** Forduljanak tolmácsok után a legközelebbi Arbeitsamt-hoz és adják elő panaszukat. Az ügyet ki fogják vizsgálni. — **Csernyik Ferenc, csoportvezető:** Meg kell hosszabbítani. — **Biró János, Zurow:** Forduljanak tolmácsok után a legközelebbi Arbeitsamt-hoz. Újgyűjtött kivizsgálják. — **Winter Mihály, Kargow:** Értelmes levelet nagy élvezettel olvastunk: teljesen igaz a van, hogy az emberek felfogása különböző és ezért mindenkinek az izlése szerint nem lehet a dolgokat megoldani. Meg vagyunk győződve, hogy a munkások is belátják, hogy a tolmács nem szolgálja minden egyes munkásnak, hanem az egész csapat érdekeit kell szem előtt tartania. Az is természetes, hogy csak jogos kívánságok teljesítését lehet kérni. Reméljük, hogy ezt nemcsak az Ön csapata, hanem az összes magyar munkások boldítják. — **Petovári József, Hofhauskirchen:** A legutóbbi *Vasárnap*-ban már írtunk erről. Most ismét közöljük, hogy a pénzhasználatás Ausztráliából ezután úgy fog történni, mint Németországból. Az erre vonatkozó hivatalos értesítést a napokban küldi szíjjel Bécsből az ottani mezőgazdasági munkaközvetítő hivatal. — **Hark Antal:** Levele értesítjük, hogy az a pótlék, amirel Ön beszél, a szerződésben nem szerepel és erre nem is lehet igényt tartani. Mások is fordultak a múlt héten ilyen kérelemmel hozzánk, mikor utána jártunk, illetékes helyen közölték, hogy erre igényt

nem lehet tartani s ha a munkaadó meg is ígérte volna, annak kifizetésére felhatalmazást a múlt héten nem kapott. Feloldóság tehát ebben az ügyben senkik sem terhel. — **Ungár Károly:** Leveleket tartalmazó kivizsgálás véget az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda az illetékes német hatósághoz eljuttatja. — **Besseney Gáspár és társai, Ottilienhof bei Bernstein, Kr. Soldin:** Nagyon örülünk, hogy munkaadójuk, a derék *Karl Steen* ur elégedett a magyar munkások teljesítményével és maguknak jól megy nála a dolog. Arra azonban semmi szükség sincs, hogy mi németül megírjuk munkaadójuknak, hogy maguk bűnös szívvel vannak irányában; elégedettégték, szeretettel megmaratásukkal, kötelességük pontos teljesítésével szűk levélben is szöveges és érthetőbben fejezhetik ki sajátmaguk. Ezer ezután árt és különösen a Trianon utáni években a magyarság hozzá szokott már, hogy érzéseit is, igazát is békében munkájával, háborúban pedig világszerte és lovassegítségével az üzenet élen közölték. Szíves üdvözet. — **Bölkény János és társai, Woltow bei Tessin:** Szép leveleket meglegedtetek: szalonreklamálóknak forduljanak a *Transdanubia*-hoz, bár a panasz ügyében mi is intézkedünk. — **Forró István és Ruman József, Zahren:** Az átutalt pénz — ha olvasható és helyes címzéssel együtt adták át a munka-

adónak — közben bizonyára megérkezett, ettől függetlenül is utánanéznék a dolognak. — **Kengyel János, Dorwerk-Kamerun:** Sorait illetékes helyre továbbítotok. — **Barna János és társai, Weethavelland:** Az ügy elintézésének egyetlen módja az, hogy az Arbeitsamt-hoz fordulnak. A tolmácsnak kötelessége, hogy segítségükre legyen. A békés egyetértés, szeretetteljes összetartás valamennyiüknek érdeke és kötelessége. Ha a békeség helyreállítása ennek ellenére sem sikerülne, könnyen megtörténhet, hogy valamennyiteket hazaküldtek, azokból pedig az, vagy azok, akik a magyarságra rossz fényt vető elvakodást okoztak, súlyosabb kellemetlenségek is számoljanak! — **Ehrensdorfi magyar munkások:** Nagyon örülünk, hogy a csapatban megvan a becsületes magyaros összefogás és hogy a tolmácsokkal is elégedettek. A panaszolt ügyvel helyesen jártak el s ha a helyzet nem változik, forduljanak ismét az Arbeitsamt-hoz. Üdvözet. — **Ipkovich Márton, Alt Weidling:** Magyar érzéssel megírt kedves sorait, meleg üdvözlét. Ha a serelem ügyet nem orvosolnák, a tolmács utján forduljanak az Arbeitsamt-hoz. — **Takács Lajos, Gr. Lukow:** A pénzt utaltassa át a saját nevére „Országos Központi Hitelközvetítő Társulat, Eger” címre. Üdvözet. — **Braun József, Hohen-Ziethen, Kr. Soldin (Neumark):** és **Kiss István:** Galló Jánosnak, akivel levelezni akarnak, ez a címe: *Sperowald, Post Gollwitz, über Prenzlau.* — **Gyarmathy György és családja, Bolland, Post Moitin:** Örömmel olvastuk érdekes és magyar szívvel megírt beszámolójukat. Nagyon derék dolog, hogy a csoport igen szépen kitesz magáért. Annak semmi akadálya nincs, hogy a pénz fiúre címére küldje: személyenként és havonként 35 márkát adjanak át munkaadójuknak átutalás végett és fiúre pontos címét olvashatóan írják fel, hogy az átutalás körül ne legyen kétség. Üdvözet. — **Kiss József és társai, Schulzendorf, über Wriezen:** Minden magyar mezőgazdasági munkás kiülhet haza pénz a munkaadó után, még pedig havonta 35 márkát. Kereseti adót nem vonhatnak le, csak betegségvesztés és balesetbiztosítási járulékok. Kerékpárja vonatkozóan semmi biztosítást nem írhatnak, az illetékes ügyvezetőnek megfelelő megoldást találni, lehet azonban, hogy csak a vám letétele ellenében lehet majd a gépeket hazazoálni. — **Jurátsik Gábor és társai, Lichtenow:** Nagyon helyesen jártak el: panaszuk elintézéséről tájékoztatásnak majd benyújtunk, mert az ügyben mi is tesszünk lépéseket. — **Szeles István és társai, Kowatz, Post Tessin, Kr. Rostock:** A pénz közben bizonyára megérkezett; elment, amin látna, kéreseknek megfelelően közöltük. — **Gellai Imre, Billow:** Kérje meg hozzátartozóit, hogy a kívánt lapot rendeljék meg és az előfizetési díjat fizessék be. — **Klimó Juliska, Buhs, bei Storkow:** Nagyon dicsőretek elhárítása megvalósíthatóan érdekében forduljon a tolmács után a legközelebbi Arbeitsamt-hoz. — **Méhes Pápa Sándor és tíz berek-hözmenyí társai, Ratzow über Nauen:** **Csörgő Mihály és társai, Beekendorf:** **Ocsai Márton és társai:** Nagyon szép sorokat köszönjük, üdvözléteket továbbítjuk és szívesen jökvánsságokkal viszonzunk. — **Dohi Gábor és társai, Domäne Valtersdorf:** Sajnos, a példányszám emelése iránt nem intézkedhetünk, mert nekünk arra kell törekednünk, hogy minden csoport arányosan kapjon lapot. Az újságot nem egyesek számára küldjük, azt senkinek sincs joga a maga számára lefoglalni és munkátestvérei elől elzárni. Családunkon azon, ha a csoportban akadnának olyanok, akik az Ön József és magyar emberhez méltó érvelése ellenére megbontanák a csapat egységét. A pénzküldésre vonatkozó rendelkezést minden munkaadónak megküldték. Üdvözet.

Szalma Antal és társai, Bornitz: Szókratésére, sajnos, nem vállalkozhatunk, Kérjük meg hozzátartozóikat erre. — **Turák Ferenc, Hemsendorf:** A példányszámra vonatkozóan a Dobóknak adott választ olvassák el. A hazaküldött pénzből az O. K. H. a lehető legkisebb átutalási költséget vonja csak le, a kézbesítés pedig a leggyorsabban történik. Üdvözlét valamennyiüknek. Családjának szívesen megindítjuk a lapot, ha megrendelik és az előfizetési díjat beküldik. — **Niki Viktor:** Lapját sajnos, nem tudtuk teljesíteni előírni. Mások írassa meg valamelyik munkásterveivel. A levélcsok miatt panaszok forduljanak az Arbeitsamt-hoz. — **Szabó Ilés és társai, Schaffherge:** Panaszalkal forduljanak az Arbeitsamt-hoz; mi a levelet különben illetékes helyre továbbítottuk. — **Koller Henrik, Zellewitz:** Kérését, sajnos, nem teljesíthetjük. — **Brandt György, Friedrichshof:** A csoport címére két példányt küldünk; a rejtély megfejtését a többi közé soroljuk. Üdvözet. — **Kiró János és társai, Bantikow:** Nagyon derék dolog, hogy a kilenc tagu csoport szép egyetértésben dolgozik. Örülünk, hogy derék tolmácsok, a vas megyei *Lang József,* készséggel van segítségükre és mintaszereiben látja el kötelességét. Az üdvözléteket tolmácsoljuk és szívesen jökvánsságokkal viszonzunk. — **Berekes Béla, Ritterhof Buskow:** A megrendítő esetről írt nagy vilákos és meleg együttérzésről tanuskodó beszámolóját azonnal továbbítottuk. Az intézkedésig — azaz hazaszállításig — feltétlenül hagyja orvosi felügyelet alatt a kórházban a szerencsétlen asszonyt. Egyébként mindenben nagyon helyesen, szépen, magyar emberhez méltóan járt el, bizonyára azért, mert a szíve hallgatott. Melegen köszönjük. — **Buncs Pál, Windharth:** Végtelességgel jövesett olvasniuk leveleket, amelyben írják, hogy a *Vasárnap* milyen örömet szerezett Önöknek, mert újsg nélkül olyanok volnának, mint a süketek. A legjobbakat kívánjuk továbbra is! — **Kumano-vich János és neje, Nieder-Hollbrunn:** Pénzküldésre vonatkozólag olvassák el lapunk előbbi számain, amelyben részletes felvilágosítást nyerhetnek. — **Laurinyecz Mihály, Eggersdorf:** Igyekezzetek előszörben is a munkaadóval abban meggyezni, hogy ne vonja le a konvenciót, ha akkordba is dolgoznak. Tolmácsok után érdeklődjenek a legközelebbi Arbeitsamt-nál. — **Hajnal István, Gollnitz:** Nagyon csodálkozunk, hogy dacára többszöri figyelmeztetésünknek még akad a tolmácsok között olyan, aki csapatdolgait nem törődik, sőt a hozzáfutókat bajalkal elutasítja és meg nem engedhető kifejezéseket használ. Forduljanak az Arbeitsamt-hoz. — **Roóz József, mezőberényi lakos, tolmácsot felszólítjuk kötelességének teljesítésére, mert ha még egyszer panasszal fordulnak hozzánk, úgy az ügyet hivatalosan fogják kivizsgálni. — Kiss János Grosskrütz:** Levélből örömmel értesültünk, hogy mindnyájan jól érzik magukat, a legnagyobb egyetértésben élnek és derék tolmácsok a csapatnak mindenben segítségére van. — **Osvát István és Hartmann Imre** ugyanugy küldhet pénzt haza, mint a többi munkások. — **Vince István, Kesten:** Postán ne küldjenek pénzt. Pénzküldésre vonatkozó híreinket olvassák el figyelmesen és ahhoz tartassák magukat. — **László János, Kreis Soldin:** Tudomásul vettük hogy ügyüket az Arbeitsamt megelőzőlegükre elintézte. — **Medovarsky Ádám és társai, Reppenhagen:** Minden hónapban 35 márkát küldhet haza. A kártyeztetés is küldhetnek haza pénzt, ugyanúgy mint Önök. A szalonának kilója 1.45 márkát, ezért seholsem fizethetnek többet. Legyenek nyugodtak, a Transdanubia Berlinben elintézt panaszukat. Forduljanak ismételen oda. — **Névváltoztató üzenet:** Kívánságukra neveket nem írunk ki. Leveleket meggyőződva, figyeltek hivatalosan fogják kivizsgálni. — **Baranyai András és társai, Granubow:** Nagyon szép üdvözlő lapjuktól szívesen jökvánsságokkal viszonzunk. — **Debrezenci Lajos, Sparken:** A lapot megindítottuk. Örülünk, hogy munkaadójuk megelégedésére, magyar becsületérrel végzik munkájukat.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.